

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua Лютий 2017 року № 2 (645)

МАРШ НАЦІОНАЛІСТІВ

У середу, 22 лютого 2017 року, у столиці відбувся Марш Національної Гідності, у якому взяли участь ініціатори ходи ВО «Свобода», «Національний корпус», «Правий сектор», а також Конгрес Українських Націоналістів та інші національно-патріотичні сили.

Давно назріла потреба об'єднати сили українських націоналістів і добровольчий рух довкола конкретних і актуальних проблем, створити ядро нації, безкомпромісність і непорушність моральних ідеалів якого мали б повну підтримку і довір'я суспільства.

Учасники Маршу – а їх було щонайменше 10 тисяч осіб – вирушили алеєю Героїв Небесної Сотні та вулицею Інститутською, до Верховної Ради України., де відбулося віче. На завершення учасники акції підтримали низку вимог, озвучені промовцями й оформлені як Ультиматум владі. Сконсолідовані дії націоналістів – одна із не багатьох позитивних подій нашого бурхливого сьогодення.

«Ідея консолідації всіх націоналістичних, патріотичних сил, – зазначив Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь, – *завжди була пріоритетною для нашої партії. Нині згуртованість нації у моноліт перед воєнною агресією Москви є життєвою потребою, яку збагнули й нині єднаються в боротьбі українські націоналісти. На війні перемагає дух, а коли об'єднуються люди однієї ідеї, він, дух, здолає найлютішого ворога. Перемогти його, збудувати квітучу Українську державу – наш обов'язок перед полеглими українськими Героями».*

В Ультиматумі владі від згуртованого націоналістичного табору, зокрема, зазначено:

«Ми говоримо від імені працюючої і воюючої України… Ми, українські націоналісти, єднаємо зусилля, щоб протистояти здачі країни збройним окупантам зі Сходу і фінансовим здирникам з Заходу, і головне – знищити кліку крадіїв, яка зветься зараз владою.

Як державники, ми вимагаємо нового політичного курсу, що має спиратися на пріоритет національних інтересів, і заявляємо:

– Ми не допустимо приватизації стратегічних підприємств.

– Ми не допустимо продажу сільськогосподарських земель.

– Ми не допустимо щоквартального зростання цін на комунальні послуги.

– Ми не допустимо знищення дрібного та середнього підприємництва здирницьким переглядом системи оподаткування.

– Ми не допустимо піднятття пенсійного віку або стажу.

– Ми вимагаємо визнання так званих ОРДЛО окупованими територіями.

– Ми вимагаємо розірвання дипломатичних відносин з РФ.

– Ми вимагаємо реального дієвого механізму імпічменту Президента.

Ми, українські націоналісти, об'єднані і рішучі як ніколи. Запевняємо, що, в разі невиконання наших вимог, у нас вистачить сил та сміливості забезпечити саморозпуск цієї Ради.

Слава Україні!»

ЧЕСТЬ МАЄМО

РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ ЯК ПОКЛИК СУМЛІННЯ

Марія БАЗЕЛЮК

18–20 лютого українці відзначали третю річницю Євромайдану. Також відбулися сумні урочистості з нагоди третіх роковин розстрілу Героїв Небесної Сотні.

До столиці прибуло чимало людей з усіх куточків країни. Місце зустрічі – Майдан Незалежності. Там «пливе кача» бентежить душу, пісня звучить безупинно і крає серце спогадами. … Їх прощали на Майдані. Згодом у домовинах вони вирушили домів, де їх риданнями стрічали згорьовані матері й кохані, а небалакучі, суворого вигляду чоловіки мовчки снували собі в головах тяжкі думи – про відплату чи звитягу – хто зна. Ті, хто стояв на Майдані і вижив, мабуть, клялися своїм полеглим побратимам у вірності, а всі разом вірили, що тепер Україна буде іншою, бо майбутнє її окроплене кров'ю найкращих синів.

…На Алеї вдивляюсь в обличчя Героїв Небесної Сотні і бачу запитальний – чи то здивований – погляд їхніх очей. Як і три роки тому, в повітрі бринить якась безпросвітна тривога – неначе передчуття грядущого лиха. Тоді це було передгроззя війни, ще більших втрат – смертей і каліцтв, ніж на Майдані. А нині? Он хлопці нарікають, що досі не покарані вбивці їхніх побратимів. Обурюються захланністю влади, її хапальними інстинктами, корупцією. Кажуть, найбільше «заробляють» на трьох корупційних схемах – тарифних, військових, залізничних.

Закінчення на 2-й стор.

МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

ВШАНУВАЛИ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

У суботу, 18 лютого 2017 року, на столичному Майдані Незалежності, біля Монументу Незалежності відбулася хода пам'яті і народне віче, під гаслом «Вшануємо Небесну Сотню виконанням вимог Майдану». Віче пройшло за участі Конгресу Українських Націоналістів, Народного Рух України, Української партії, Спілки офіцерів України, УНА-УНСО, ВОВ, ОУН, ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка та інших національно-патріотичних та демократичних організацій. До акції долучались і небайдужі кияни та гості столиці.

Мета заходів – вшанувати пам'ять Героїв Небесної Сотні, які віддали свої життя під час Революції Гідності за свободу, незалежність і право на краще майбутнє для українського народу, а також нагадати діючій владі всі вимоги суспільства, за які три роки тому стояв Майдан та загинула Небесна Сотня.

Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь разом з однопартійцями та друзями вклонився пам'яті Героїв і поклав квіти на вул. Інститутській *(див. світлину)*. У своїй промові на народному віче Голова Конгресу зазначив: «Три роки тому, а саме 18-20 лютого 2014 року, тривав збройний штурм Майдану. У ці лютневі дні конгресівці грудьми захищали ідеали Майдану. Саме цими трагічними днями, і саме на Майдані вирішувалася доля Революції Гідності і майбутнє Української Держави. На цьому святому для українських патріотів місці творилась новітня історія України… Влада, яка прийшла на крові патріотів, має відчувати всіма фібрами свою відповідальність перед українським народом. На жаль, можемо сказати, що вона не виправдовує надії суспільства, і вимоги Майдану залишаються в силі. Народ стомився від брехні і порожніх обіцянок. Революція не завершена. Енергія Майдану живе і пульсує…»

Прес-служба КУН

Фото – Георгій Лук'янчук

НЕЗАБУТНІ

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ЛИЦАРІВ УКРАЇНИ

У ці дні лютого 2017 року по всій Україні вшановували світлу пам'ять Героїв Небесної Сотні. Це були кращі з кращих, вірні сини і дочки нашої України. Вони загинули… Вони не повернулись до своїх родин.

А йшли вони на Майдан, в серце України – Київ, мирно. Люди хотіли вибороти своє і наше право європейського майбутнього. Вони хотіли покращення нашого з вами життя, щоб вільно працювати і творити. Та не судилось… Майдан став для них полем бою. На них пішов кат, який не побоявся Бога і зробив страшні безчинства. Кожен раз, коли ми чули ту сумну мелодію «Плине кача», здригались наші серця, ой, як боліли наші душі за загиблими. Це був спільний біль всієї України, бо то наша спільна трагедія. Так, влада Януковича вчинила звірство – розправу над невинними людьми. Досі не розкрито ці вбивства. Але люди чекають, щоб справа була доведена до завершення, до суду. Бо інакше, як жити з таким тягарем на серці?

Хіба на те Вас обирали люди,
Щоб ми на муки діток віддали,
Ганьба Вам, вороги мого народу,
Ви для людей служити не змогли.
Отож ми знаємо, які ви юди,
Відчули добре на своїх плечах.
І вам не буде прощення в Майдану,
Ніколи не омитись від гріха.

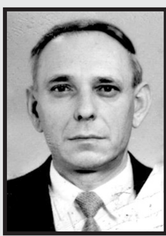
Всі герої Небесної Сотні – наші білі ангели – охоронці, такі світлі, чисті. Їх пролита кров – священна. Український пантеон Слави, після козацької сотні під Берестечком, студентських боїв під станцією Крути, поповнився Небесною Сотнею Майдану. Ми сьогодні заявляємо, що жодній владі не дамо це забути. Пам'ять про наших героїв вічно житиме в наших серцях і для прийдешніх поколінь їхній подвиг буде прикладом відваги і честі.

Слава Україні! Героям Слава!

М. КИСИЛЬОВА

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ

ПРОСТИ І ПРОЩАВАЙ

Провід Луганської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів з глибоким сумом сповіщає, що 20 лютого 2017 року на 72-ому році, пішов з життя член-засновник Конгресу Українських Націоналістів, учасник конференції Українських Націоналістів, яка відбулася 18 жовтня 1992 року, **Володимир Кравченко**.

Народився друг Володимир 9 вересня 1945 року у селищі Нова Астрахань Луганської області.

Його трудова діяльність відбувалася у місті Сіверськодонецьку. У 1990–1994 роках він був депутатом Сіверськодонецької міської ради. Одночасно брав активну участь у розбудові Просвіти, Руху, а з 1992 року – Конгресу Українських Націоналістів. Був Головою Сіверськодонецької міської організації і учасником багатьох Зборів Конгресу Українських Націоналістів.

Провід Луганської ОО КУН

ПОКЛИК СУМЛІННЯ

ПОМ'ЯНЕМО ВСІХ, УБІЄННИХ В АФГАНІ

Минулого тижня в Україні вшановували пам'ять українців, як загинули під час воєнної агресії СССР в Афганістані. Скорботні урочистості… Начебто все як слід. До пам'ятника воїнам-«афганцям» покладають квіти Президент, Прем'єр-міністр, Голова Верховної Ради, Міністр оборони, народні депутати, а також – ветерани афганської війни. Ніхто з українців не йшов добровольцем на цю, затіяну Кремлем, бійню. Підневільні, військовозобов'язані люди рішенням політбюро ЦК КПРС (була така всемогутня структура всевладдя) опинилися на території Афганістану, народ якого зустрів їх так, як і належить зустрічати окупантів, – відчайдушним спротивом, боротьбою не на життя, а на смерть.

Близько 160 тисяч українців воювали в складі «совєтського контингенту» в Афганістані, понад три тисячі – із 15 тисяч загиблих за роки війни – повернулися в Україну в домовинах. Протягом десяти років совєтської окупації загинуло близько мільйона афганців… Одні й другі – жертви звироднілих амбіцій імперії зла, що зіштовхнула їх на полі бою. Перших – у «статусі» не зі своєї волі окупантів, других – у почесному званні захисників вітчизни. Їхні життя для імперії зла не вартували й копійки, і вона їх кинула в лабети смерті.

Полеглих досі оплакують матері – українські та афганські, за ними досі тужать кохані, горюють, смутком оповиті, простори рідної землі – української та афганської.

Україна вшановує пам'ять своїх синів, загиблих в горах Афгану, на державному рівні. І все-таки, щось тут не так… Не можу позбутися відчуття пробудженої докорами сумління провини, що особливо пече в цей поминальний день. Наш моральний обов'язок – знати свою історію і як урок перестороги сприймати позначені кровавою міткою її відтинки – щоб не повторилося зло. А ще – шанувати пам'ять тих, хто впав у боротьбі за свободу рідної землі, тим самим захистивши честь і гідність – свою і своєї нації.

Переконана, що вшановуючи пам'ять полеглих в Афганістані синів України, ми повинні також віддати шану загиблим у тій бійні синам Афганістану. І попросити в них прощення: ми стріляли в їхній народ за наказом нашого спільного ворога – Москви. Нехай цей день стане поминальним за всіма убієнними на цій війні.

… Жалобна акція коло афганської амбасади. Квіти. Щирі слова… «Простіть нас…» Так буде, коли покута за скоєне не з власної волі зло стане усвідомленою частиною нашого морального обов'язку. Вічна пам'ять убієнним.

Марія БАЗЕЛЮК

ТУРНІР

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ – НАДВАЖЛИВЕ

У суботу, 18 лютого 2017 р., до третьої річниці подвигу Героїв Небесної Сотні, в с. Стрілкове Генічеського району, що на Херсонщині, практично на межі з анексованим Кримом (Арбатська Стрілка), відбувся спортивний турнір із дзюдо в різних вагових категоріях серед школярів, юнаків та дівчат під назвою «Пам'яті Героїв Небесної Сотні». Захід проходив у приміщенні Стрілківської ЗОШ I-III ступенів. На запрошення оргкомітету турніру в церемонії нагородження переможців змагань взяв участь член Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів, сотник 34-ої сотні Самооборони Майдану Ігор Рудник.

Після проведення турніру Ігор Рудник і голова місцевої районної держадміністрації, активіст Майдану Олександр Воробйов розповіли дітям про події Революції Гідності та її значення у новітній історії боротьби української нації проти московських окупантів, про подвиг Героїв Небесної Сотні, лицарською звитягою якої захоплюється весь світ.

Кожному призеру змагань Ігор Рудник вручив книги з історії України, в тому числі, 60 примірників дослідження «Голодомор 1932–1933 рр.» Володимира Сергійчука, професора КНУ ім. Т.Шевченка, історика. Саме завдяки йому та Голові Конгресу Українських Націоналістів Степанові Брацюню цінні книги одержали учасники турніру і не тільки вони.

Так, цього ж дня, до бібліотечного фонду Стрілківської школи, а також до районного історичного музею від Центру підтримки патріотів було передано 25 примірників видань, надважливих, за словами. Ігоря Рудника, для патріотичного виховання молоді. Він подякував головним натхненникам цього знакового турніру – Даміру і Ларисі Шаймардановим, усім, хто долучився до його організації, особливо – учасникам змагань – дітям, за їхні старання та волю до перемоги.

«В умовах фактичної війни з Росією, лише об'єднавшись, спільними зусиллями зможемо здолати ворога, повернути загарбані ним землі, перетворити Україну в квітучу державу, якою будемо пишатися. Можливо, саме тут, у Генічеську, зростають і гартуються майбутні чемпіони і переможці – гордість України. Саме так і буде, якщо ви докладете зусиль. Адже «хто борець, той здобуває світ», – зазначив сотник. І на його клич «Слава Україні!» діти дружно і щиро відповіли: «Героям слава!».

Прес-служба КУН

ЧЕСТЬ МАЄМО

РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ...

Одне слово, жирують на людській біді, забувши страх перед Всевишнім. І не тільки перед Ним. Українці обману не прощають, тож кара для тих, яким повірили, а вони зрадили, може бути нещадною. А далі – почуте слово аж обпекло! «Капітулянти – це справжні колаборанти, які нас ганьблять! Мовляв, ми не встояти перед московитами, бо в них ядерна зброя. Ну то й що? Якщо наш дух не занепав і воля до боротьби не вмерла, то жодна ворожа сила нас не здолає. Перемагає не зброя, а дух і відвага! Хто сказав? Славні прадіди великі…»

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Гурт хлопців, які, схоже, щойно приїхали з фронту, обговорювали, як на мій погляд, найогиднішу прикмету нашого політичного «бомонду» – самоприниження. Ці страхопуди цілеспрямовано прищеплюють українцям комплекс меншовартості, чи не щодня голосячи з телеекранів про те, що у ворога така військова потуга, яку нам, бачите, не перемогти, тобто знову чуємо оте приречено бридке «встояти не було сили». А в наших хлопців – немає й тіні приреченості! У них філософія – приречених на перемогу! «Нам тільки добру зброю та наказ до бою, – кажуть. – Наші конструктори спроможні надсучасну зброю зробити, та не потрапить вона в нашу оборонку». Мабуть, знають, що говорять, мовляв, таку зброю, скоріше за все, продадуть. Але навіть це, як не дивно, не спонукає українських вояків до капітулянтських настроїв. Вони переконані, що в окупантів горітиме під ногами земля, наша, українська, якою вони ступлять на неї.

Українці не здадуться, бо тепер їх уже не обманути побрехеньками про «голубів миру», які саме ширяли на нараді РНБО, коли там обговорювали питання, яке апріорі не підлягає обговоренню: чи треба українським чоловікам захищати Крим від «русского міра». Антиконституційно вирішили: не треба, само вляжеться, якось буде.

Такої кінецьсвітньої ганьби українці споконвіків не знали. Воювали, гинули в криївках, вмирали на шибеницях, але рідною землею не торгували. Я розумію воїнів, які прибули до Києва з передової. Вони бережуть від московської нечисті свободу нашу, честь і гідність. Їхні предки – козаки життя б віддали, а честь і гідність – ніколи. Ну, кажуть, «а ми тую козацькую славу збережемо…» І Україну не віддамо на поталу.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(097) 371-12-71
Дніпро	Фурман Анатолій	(050) 695-83-48, (097) 243-71-72
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кам'янське	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Кропивницький	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Максимович Олег	(050)-132-00-42
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Роговський Дмитро	(063) 790-15-37
Полтава	Небилович Микола	(096) 924-79-83
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(050) 540-16-81, (097) 235-60-20
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

МОНІТОРИНГ

ПРОТЕСТИ І КОНТЕКСТИ...

Як ЗМІ висвітлюють «необхідність» торгівлі й економічних зв'язків України з «ДНР/ЛНР»

Ігор ЛОСЄВ, «День»

Усі накинулися на нардепа з БПП Олексія Гончаренка з приводу зробленого ним напису на стіні біля посольства Німеччини в Києві. Деякі його колеги з жахом чекали мало не розриву відносин і втрати важливого союзника України. Звісно, нічого такого не сталося. Гончаренко в такій формі виразив протест проти деяких очевидних маразмів Мінського «договорняка» ім. Леоніда Кучми, які озвучив вельмишановний пан німецький посол. Тим паче коли в Авдіївці окупанти показували з сотень «Градів» і гармат своє глибоке презирство до будь-яких договорів, договорняків, конвенцій і угод. Залишилося лише там за порадою дипломата провести вибори. А що стосується форми протесту Гончаренка, то західноєвропейські анархісти й «ліваки» (зокрема й з мандатами) протестують набагато «темпераментніше», ніж наш одесит.

На президентському «5 каналі» Гончаренка дуже соромили колеги по парламенту й цитували йому якесь засудження нардепа С.Лещенка.

Гончаренко, хлопець спритний і кмітливий, тут же пригадаємо, як парламентарії, оточивши трибуну, на чолі з керівницею зовнішньополітичного комітету Ганною Гопко вимагали бойкоту урочистих заходів у німецькій амбасаді. За її спиною стояв полум'яний борець проти корупції Сергій Лещенко, всім своїм виглядом демонструючи повну згоду, солідарність і підтримку. Але вже через дві години після парламентської маніфестації С.Лещенко, за словами Гончаренка, був у посольстві ФРН, де ласував частуванням й глибокодумно міркував про те, що «бойкот – це не наш метод».

Рідкісної принциповості людина.

НЕПРИСТОЙНА КОМПАНІЯ

А на каналі NEWS ONE він сміливо критикував президента Порошенка (у іменному парламентському блоці якого перебуває) й називав його план проведення референдуму про вступ України до НАТО – «передвиборним трюком». Чимось там докоряв оточенню Президента. При цьому Лещенко руками й ногами чіпляється за президентську фракцію й виходити з неї явно не збирається. Такими є непорушні моральні засади переслідувача всіх корупціонерів. Тут, щоправда, питання до лицаря антикорупційного фронту постає: якщо Порошенко (завдяки якому ти й здобув депутатський мандат) такий поганий, якщо його соратники такі аморальні люди, то чого ж ти, чесний і бездоганний, не хочеш покинути настільки непристойну компанію?

На ICTV у програмі «Свобода слова» заступник міністра у справах тимчасово окупованих територій Вадима Черниша Георгій Тука відстоював необхідність торгівлі й економічних зв'язків з «ДНР/ЛНР». Зрозуміло, знову лунала неодмінна пісня – «там же наші люди». Проте трохи пізніше Тука визнав, що головною дійовою особою в цьому процесі виступає фірма «ДТЕК», що належить Ренату Ахметову. Колись у США була розхожою фраза – «все, що добре для «Дженерал Моторз», добре для Америки». Невже все, що добре для «ДТЕК», добре для України? Уся Україна має жити в ім'я інтересів «ДТЕК».

Звісно, знову розповідали зворушливі історії про те, що підприємства, які працюють у «ДНР/ЛНР», зареєстровані в Україні й платять тут податки. А Захарченку й Плотницькому, які контролюють усе у своїх «бантустанах», вони нічого не платять? На «ДНР/ЛНР», де перебувають, не працюють? Якось важко в це повірити.

Як заявив нардеп Дмитро Тимчук, торгівля з «ДНР/ЛНР» – це надприбутки, й чиновники від них не відмовляться.

Звісно, публіку лякали, що якщо не платити окупантам, ті, у свою чергу, не зможуть заплатити шахтарям і ті, залишившись без грошей для існування, візьмуть автомати й підуть воювати проти нас.

А яка нам різниця, воюватимуть проти нас 5–6 тисяч шахтарів (моральний рівень яких дозволяє їм за гроші знищувати Україну) чи така ж кількість завезених з Росії «бойових бурятів»?

Потім до мікрофона в студії вийшла незрівнянна Юлія Тимошенко. Як завжди, чула вона лише себе, натхненно розповідаючи, як повністю переконала Дональда Трампа усіляко сприяти Україні. Потім почався звичайний словесний «пінг-понг» нардепів, коли шеф фракції «Народного фронту» розповідав, яка нехороша Тимошенко, а вона розкривала негативи пана Бурбака. Словесна дуель Тимошенко-Бурбак занурила аудиторію в суцільну нудьгу.

Ведучий запитав публіку, як вона ставиться до запровадження військового стану. Проголосували: 70% за військовий стан, 30% – проти. Але особливо розчулили лінгвістичні дослідження на тему відмінностей між окупацією й «ефективним контролем території». Не в лоб, то по лобу. Будь-яка окупація – це ефективний контроль над чужою територією. СРСР ефективно контролював фінляндський Карельський перешийок, окупований ним у 1939–1940 рр. Радянський Союз ефективно контролював з 1940 року Литву, Латвію, Естонію. Навіщо ж потрібна ця демагогія, це словоблуддя нашої влади про те, що на сході України немає окупації, а є «ефективний контроль» Росії? Між іншим, і посол ФРН визнав факт перебування російських військ у «ДНР/ЛНР». До Туки приєдналася нардеп Ірина Луценко, для якої російська окупація є лише там, де вона визнана самою РФ. Визнає РФ факт – отже, окупація, не визнає, отже, «ефективний контроль». Думка Росії – критерій істини, а зовсім не практика й не об'єктивна реальність.

До речі, й М.Томенко на «Еспрессо-TV» розповів про дуже цікаву торгівлю на сході України. Вугілля з «ДНР/ЛНР» йде на Луганську електростанцію, де виробляється електроенергія, а потім за низькою ціною енергія повертається в «ЛНР». Причому там за неї не платять, унаслідок чого утворився борг перед Україною в 500 мільйонів гривень. Тарифи на електрику в ДНР/ЛНР» у 10 разів нижчі, ніж на контрольованій Україною території. Україна фактично дотує окупантів. За підрахунками експертів, забезпечуючи всім ДНР/ЛНР», Україна щороку економить Росії понад 1 мільярд доларів, які інакше РФ довелося б витратити на утримання псевдореспублік. Та й з Кримом, за словами Миколи Томенка, торгівля йде так, що «аж гай гуде!» І після цього хтось розповідатиме, що нинішня влада в Україні прагне деокупації Криму й Донбасу?

АДЕПТИ «НОВОГО ПОРЯДКУ»

На телеканалі «ZIK» мій земляк нардеп Дмитро Білоцерковець спілкувався з ведучим Остапом Дроздовим. Розповів йому про реалії міста Севастополя, постарався розвіяти навіяні московською пропагандою міфи про нібито повністю проросійський характер міста. Як севастополець у четвертому поколінні можу сказати, що проросійськість Севастополя (Криму і низки інших регіонів) у першу чергу зумовлена майже повною неукраїнськістю офіційного Києва. Пригадаємо слова Михайла Грушевського: «Біда України в тому, що нею часто керували люди, яким вона не потрібна». Нинішня влада – прекрасна ілюстрація до слів академіка. Люди, яким Україна потрібна, керували б нею абсолютно інакше. Он Ю.Тимошенко сьогодні бігає й вимагає запровадження військового стану. Типовий «свинячий голос». А в період агресії 2014-го вона вимагала прямо протилежного. Тепер прокинулася, не минуло й три роки.

Дмитро багато робив у Севастополі для затвердження там України. Але важко перемогти, якщо немає підтримки з боку держави. Проте навіть сьогодні під жорстоким пресом у Криму далеко не так все однозначно, як прагнуть представити адепти «нового порядку». Білоцерковець, по-моєму, був вельми переконливим. Але реакція Дроздова: «А я не вірю». А потім цілком у дусі Л.Кучми прокаркав: «Крим втрачений назавжди». Узагалі, після його телепрограм будь-якому патріотичному українцеві залишається лише піти й повіситися від відчаю й безнадійності. Це і є мета пана Остапа Дроздова?

На «1+1» у програмі «Право на владу» політолог Олександр Палій при обговоренні теми торгівлі з «ДНР/ЛНР» висловився в тому дусі, що нам потрібні гроші і добре, що ми їх завдяки економічним відносинам з терористами маємо. Палій не розуміє головного: йде війна, ставкою в якій для Кремля виступає знищення Української держави. Якщо ми програємо цю війну, копійки, яким так радіє Олександр, нас не врятують. Це все одно що дати людині 1000 доларів, а потім її розстріляти. Яка користь тобі від цих грошей, якщо тебе розстріляють? Колись один з класиків сказав, що за 300% прибутку буржуй продасть навіть ту мотузку, на якій його повісять. Сьогодні керівництво України займається на Донбасі продажем цієї «мотузки» Росії, полегшуючи РФ тягар окупації українських територій...

КРИМСЬКІ РЕАЛІЇ

ЧЕРГОВІ ЗАТРИМАННЯ ЯК АКЦІЯ ЗАЛЯКУВАННЯ КРИМСЬКИХ ТАТАР

В окупованому Криму пройшов обшук у будинку Марлена Мустафаєва. Після обшуку його відвезли в так званий центр протидії екстремізму.

Марлена Мустафаєва затримали у вівторок уранці по дорозі на роботу приблизно о 7.30 після обшуку у будинку «на каменських дачах» у Сімферополі. Затримано також близько 20 кримських татар, що протестували проти незаконних обшуків.

«Прогнози про посилення репресій проти громадських активістів підтверджуються з кожним днем! Нараховані затримані вже в кількості 20 чоловік в т. ч. і ті, хто постійно висвітлював обшуки!» – написав Курбедінов. «Затримані, за попередньою інформацією, в т.ч. Осман Арифм, Ремзі Бекіров, Руслан Сулейманов, Ізетов Риза, Меджі, Алім Карімов, Валід Фарід Абу, Сейран Муртазаєв Аблякім, Енвер, Кемал. Список уточнюється», – додав він.

Заступник глави Меджлісу кримськотатарського народу Ільмі Умеров вважає, що в окупованому Криму проводиться чергова акція залякування тих, хто веде ненасильницьку боротьбу проти обшуків і арештів. «Черговий напружений день у Криму.

Затримано не лише того, в кого проводився обшук, а й частину тих, хто прийшов підтримати. Мета як раніше – тримати всіх у страху і заціпенінні. Акція загального залякування триває», – написав Умеров. За його словами, необхідно, «продовжуючи жити в окупованому Криму, бути ще більш згуртованими».

«Дізналися, що в когось обшук, суд, арешт, затримання або ще щось – приходьте з підтримкою... Ненасильницька боротьба кримськотатарського народу за свої права триває в нових реаліях – в умовах окупації і повного правого беззаконня», – прокоментував заступник голови Меджлісу.

ukrinform.ua

ПОГЛЯД

ПРО АКТ ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

24 серпня 1991 року Верховна Рада України ухвалила "Акт проголошення незалежності України". Громадяни нашої держави майже одностайно підтримали це рішення Верховної Ради, проголосувавши абсолютною більшістю "За" на референдумі, що відбувся 1 грудня 1991 року – 90,32%. Сьогодні Незалежну Україну наша молодь мужньо захищає від загарбника-московита.

Проте не слід забувати, що вперше незалежність Української Держави офіційно була проголошена 22 січня 1918 року державно-правовим актом, знаним як "Четвертий Універсал Української Центральної Ради". Універсал проголосив Українську Народну Республіку "самостійною, ні від кого незалежною, вільною суверенною державою українського народу".

Після поразки у війні проти московсько-більшовицької орди протягом 12 листопада 1920 – 22 серпня 1992 року Уряд УНР перебував у еміграції.

Тому то й 30 червня 1941 року Українськими Національними Зборами, з ініціативи Організації українських націоналістів під проводом Степана Бандери, було проголошено "Акт відновлення Української Держави".

Можна зрозуміти, що комуністична більшість Верховної Ради у 1991 році, вихована на сфальшованій історії України, категорично не сприймала УНР, а тим паче ОУН і не проголосувала б за формулювання "відновлення Української Держави". Тому було проголосоване, можна сказати, компромісне рішення – "Акт проголошення незалежності України".

Беручи до уваги, що 22 січня 2018 року минає 100 років від дня проголошення незалежності України, прошу Президента України та Голову Верховної Ради України звернути увагу на такі пропозиції:

1. Враховуючи вищевідзначене, а також те, що останній Президент УНР Микола Плав'юк 1992 року офіційно передав свої повноваження Президентові України Леоніду Кравчуку, оголосивши, що наша держава є правонаступницею УНР, поміняти назву "Акт проголошення незалежності України", ухвалену Верховною Радою 24 серпня 1991 року на назву "Акт відновлення незалежності України";

2. Встановити 22 січня святковим днем з обов'язковим його відзначенням у всіх регіонах України.

Василь ШПІЦЕР
м. Львів

НА ПУЛЬСІ

ЧИ СТАНУТЬ США СТРАТЕГІЧНИМ ПАРТНЕРОМ УКРАЇНИ?

Це питання не риторичне. Чи стануть США за адміністрації президента Трампа стратегічним партнером України? Однозначно на таке питання навряд чи хтось наважиться відповісти, хоча підстав для позитивної відповіді сьогодні набагато більше, ніж у перші тижні після перемоги Дональда Трампа на президентських виборах.

Упродовж виборчої кампанії Трамп встиг переконати світ у своїй проросійськості, невтомно демонструючи своє захоплення Путіним. А після перемоги, під час одного з інтерв'ю, заявив, що готовий співпрацювати з ним, хоч би й з убивцею (саме так потрактував Путіна відомий американський журналіст, а Трамп не заперечував, мовляв, у нас в США також багато вбивць). Тож не дивно, що з нагоди перемоги Трампа в Кремлі тріумфували під дзвін келихів із шампанським, вважаючи поглинання України імперією зла вирішеною справою. Переймалися хіба що поділом світу, такою собі новітньою Ялтою (чи зникла її загроза сьогодні?), аби під час якої не проворонити й загарбати собі найжирніший шмат планети. Як можливий початок, розглядалася в ближній перспективі велика дипломатична угода США з Росією, до якої, складалося враження, адміністрація новообраного американського президента невпинно прямує. В таку угоду, окрім боротьби проти тероризму (святе діло для американців після вересневого теракту 2001 року), Москва сподівалася просунути і скасування економічних санкцій, і визнання за анексованим Кримом статусу російської території. Деякі самодури на кшталт Жириновського репетували, що Росія в статусі «великої держави» вже навіть стала на один рівень із США і тепер диктуватиме новий світовий порядок, щоправда, «при участии Трампа»…

Та раптом із Білого дому пролунав перший тривожний дзвіночок. Для Кремля. На засіданні Ради Безпеки ООН постійний представник США Ніккі Хейлі чітко заявила: США рішуче засуджують анексію Криму Росією та її військову агресію на Сході України; санкції проти Росії США знімуть лише після повернення Криму Україні. Останнє навіть спонукало Кремль до бравади: Росія, мовляв, своїх земель не повертає. Усвідомлення ж справжньої причини такої позиції Вашингтона дійшло до кремлівської владної верхівки хіба що завдяки тлумаченням адекватних людей із числа зарубіжних радників. Ті пояснили путінській світі, що Вашингтон не толерує анексію територій незалежних держав, оскільки цивілізаційні цінності для нього – священні, тобто – непорушні.

Навряд чи в Кремлі сприйняли подібну мотивацію всерйоз. Та грянув гучний скандал в американській адміністрації, який повністю перекреслив попередні сценарії американсько-російського співіснування. 13 лютого подав у відставку радник президента США з національної безпеки Майкл Флінн. Сталося це після того, як міністерство юстиції США попередило адміністрацію Трампа, що Флінн ввів в оману посадовців адміністрації щодо його комунікацій з російським послом і що він є потенційно уразливим для шантажу з боку Росії. Схоже, саме така поведінка високого чиновника спонукала розвідку США надалі частину секретних даних приховувати від Трампа. Приховування даних вперше продиктовано недовірою, яка склалася між розвідувальним співтовариством і президентом через контакти його команди з російською владою, вважають американські експерти.

Рятувати Америку від згубних впливів Москви заходилися і конгресмени. Так, група конгресменів від Республіканської та Демократичної партій подали законопроект, який не дозволить президентові США скасувати санкції проти Росії без схвалення Конгресу. «Останні одкровення щодо секретної розмови Флінна з російським послом у питанні санкцій робить цей закон ще більш важливим», – заявив член Комітету з розвідки, республіканець Адам Шифф. А демократ Стені Хор наголосив: «Кожен американець, кожен республіканець, кожен демократ занепокоєний через Росію і те, що вони роблять, порушуючи міжнародні права. Це серйозне питання національної безпеки».

А глава Пентагону Джеймс Меттіс закликав говорити з Росією з позицій сили. Під час слухань у Комітеті Сенату США зі збройних сил Меттіс заявив, що політика В.Путіна є однією з ключових загроз після Другої Світової війни для світового порядку. Зрозуміло, що польоти російських бойових літаків над американським есмінцем у Чорному морі викликали обурення у Вашингтоні, проте, на думку російських експертів, це такий собі дрібненький вибрик з боку Кремля, адже традиційно він вдається до шантажу куди серйознішого. Нещодавно, приміром, російські бойові літаки «помилилися» і замість баз ІДІЛ обстріляли турецькі, загинули троє військових Туреччини. Так, уже після примирення, Путін провчив Ердогана, нагадавши йому про збитий російський літак, який ширяв над Туреччиною, не реагуючи на сигнали із землі.

Якщо Путіну вдалося шантажем і підкупами змусити більшість країн Європи вкрай обережно й лише у виняткових випадках висловлювати своє невдоволення щодо його хамовитої поведінки та агресивної політики, а деяких політиків – ганебно запобігати перед ним, брешучи і беручи за брехню гроші, як-от одіозну Марі Лі Пен, то в США, сподіваємося, такий «гібрид» не пройде вже хоча б завдяки високопрофесійній розвідці, яка по-справжньому служить американському народові та його національній безпеці, а не президентові чи будькому в цій державі. Схоже, саме завдяки розвідці новообраний президент США побачив об'єктивну реальність політики Москви, яка загрожує людству третьою світовою війною, й першою на цьому злочинному шляху, за задумом Путіна, має впасти Україна. Нещодавно прес-секретар Білого дому Шон Спайсер заявив, що президент США Дональд Трамп очікує, що Росія братиме активну участь у деескалації ситуації в Україні та поверне Крим. А сам Трамп у своєму твітері написав: «Крим був ВІДІБРАНИЙ Росією під час каденції адміністрації Обами. То чи не був Обома занадто м'який з Росією?», натякнувши таким чином на провину екс-президента США. На що блискавично зреагував сенатор-республіканець Джон Маккейн: «Так, він був занадто мяким. Давайте оберемо інший курс разом: надамо Україні летальну зброю для оборони та збережемо санкції проти Росії».

Дистанціювапння Трампа від беззастережного зближення з Москвою не означає, однак, що він повністю відмовляється шукати шляхи для поліпшення відносин з Росією. Адже її чи то підтримка, чи нейтралітет не завадили б США в їх політиці на Близькому Сході і не тільки. Та Україна тут не буде розмінною монетою, ми сподіваємося на це, Особливі надії покладаємо на зустріч президентів Трампа і Порошенка, сподіваючись що вона започаткує безпосередні прямі відносини лідерів двох держав.

Ольга ДМИТРЕНКО

ПРО ЩО ГОВОРИЛИ НА МЮНХЕНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Минулого тижня, перед відкриттям Мюнхенської безпекової конференції – найавторитетнішого в світі неурядового форуму з питань безпеки – його керівник Вольфганг Ішингер попередив, що нинішнє зібрання стане особливим.

Серед підстав для такого твердження, за словами Ішингера – невизначеність щодо політики США за Трампа, щодо подальшої долі НАТО, щодо його ставлення до Росії, щодо змін в Європі після виборів, які відбудуться цього року...

Безперечною топ-темою Мюнхенської зустрічі стали зміни в США за нової влади. Особливо – щодо відносин Штатів і НАТО. Для Європи збереження дієвого альянсу – життєво важливе питання. Саме на альянсі, зокрема на участі США в ньому, ґрунтується безпека більшості держав-членів ЄС. За десятиріччя відносно мирного існування європейські країни почали сприймати американську військову підтримку як даність; у разі її швидкого зникнення масштаб безпекових проблем був би справді значним.

Та якщо цей крайній сценарій мало хто вважав реальним, то загроза поступової відмови Штатів від спільних європейських проектів та від захисту партнерів на Сході Європи була цілком відчутною. Адже вона була серед передвиборчих "обіцянок" Дональда Трампа.

Однак після виборів риторика нового керівництва США дещо змінилася.

А минулого тижня була поставлена крапка: Штати і надалі лишаться гарантом європейської безпеки.

Спершу керівник Пентагону, а за ним і новий віце-президент заспокоїли європейських партнерів.

"Президент Трамп попросив виступити тут і донести важливий сигнал. США твердо підтримують НАТО і будуть непохитними у виконанні своїх зобов'язань в рамках трансатлантичного альянсу...Президент Трамп вважає, що ми маємо бути сильними у військовому плані, здатними протистояти будь-кому, хто вирішить поставити під загрозу нашу свободу та образ життя", – заявив він у Мюнхені.

Поновлена підтримка альянсу з боку США не могла обійтися без компенсаторів. Вашингтон висунув вимогу про зростання оборонних витрат партнерів.

Йдеться про норму, яка формально діє в НАТО, але фактично не виконується: бюджетні витрати на сектор оборони мають становити не менше 2 відсотків ВВП. Натомість у бюджеті 2016 року лише п'ять країн досягли цієї норми, і лише США з оборонним бюджетом у розмірі 3,6 відсотка ВВП значно перевищує її. Натомість низка європейських країн (причому не найбідніших) наразі зберігають вкрай низький рівень витрат.

Ще три роки тому, після початку російської агресії, коли була досягнута домовленість про збільшення витрат на оборону, всі країни-члени пообіцяли досягнути мети в 2 відсотки у 2024 році. Та США прагнуть змінити правила гри вже зараз.

"Захист Європи потребує вашого внеску так само, як і нашого, – пояснив віце-президент США Пенс. – Настав час робити більше. Світ став надто небезпечним".

Питання оборонних витрат стало, без сумніву, найголовнішим на Мюнхені-2017.

"Ми збільшуємо витрати, але поступово. Швидше зростання ми не будемо в змозі переварити", – пояснила Ангела Меркель.

Та в Мюнхені з'явилася також принципово нова ідея. Її номінальним автором став Вольфганг Ішингер.

«Я пропоную інший підхід: затвердити мету у 3 відсотки, але включити до неї не лише оборону, а також гуманітарну підтримку, витрати на дипломатію, допомогу розвитку (неповоротну допомогу найбіднішим державам. – ЄП)..." – заявив Ішингер, підбиваючи підсумки конференції, та додав, що це – не випадкова пропозиція.

Тому варто очікувати, що це обговорення згодом вийде на офіційний рівень.

Головним джерелом нестабільності на європейському континенті лишається Росія, і це – реальність на багато років вперед. Якщо в 2014 році цю тезу на зустрічах на Заході доводилося доводити, то нині вона сприймається як загальновідомий факт.

Значною мірою саме через це доводиться збільшувати оборонні витрати.

Зміна європейської позиції не може не дратувати Кремль. Глава МЗС РФ Сергій Лавров у Мюнхені прямо заявив: йдеться про новий етап холодної війни.

Україна не увійшла до переліку топ-тем Мюнхена, але це насправді – не проблема. Просто увага Заходу змістилася на нові, досі не знайомі загрози, що походять з Москви.

"Питання Росії домінувало на цій конференції. Воно домінувало і минулого року, але торік це було щодо дій Росії в Україні, а зараз – ні. Тепер йдеться про спроби Росії вплинути на вибори", – пояснила, відкриваючи дискусію за участю американських сенаторів, американський експерт Джейн Харман.

Проблема натомість полягає в тому, що Київ не задіяв на повну потенціал Мюнхенської конференції. Замість того, щоби дати партнерам більше розуміння гібридних загроз, краще усвідомлення небезпеки пропаганди та запропонувати український досвід боротьби з гібридними загрозами – в обмін на підтримку з боку Заходу, Порошенко обрав простий, але не найефективніший шлях – розповідь про російський вплив на Донбасі. Тобто про те, що Захід знав і без нього. Однак ідеться не про програш Києва, а про втрачені можливості…

А "в сухому залишку" Київ має підстави бути задоволеним.

Майк Пенс публічно підтримав тиск на Росію через її агресію проти України. Ангела Меркель присвятила Україні кілька абзаців своїй промови – заявила про необхідність збереження "Мінська", але визнала, що початок політичних кроків наразі неможливий.

А сенатори – взагалі закликали до посилення санкцій проти РФ.

Однак чи станеться це на практиці – залежить від політики нової адміністрації Трампа. І тут важливо не мати надлишкової ейфорії від заяв віце-президента США.

Кидається в очі, що обидва представники нової американської адміністрації – віце-президент Пенс та міністр оборони Меттіс – під час участі у Мюнхенській конференції відмовилися відповідати на запитання із залу, в якому їх слухали президенти, міністри та інші учасники. Найімовірніше пояснення цьому – зовнішньополітична стратегія Вашингтона і досі лишається не визначеною.

Українська проблематика – далеко не єдина на зовнішньополітичній мапі США. Зрештою, мюнхенська зустріч додатково продемонструвала, наскільки складний період нині переживає світ. Жоден з учасників не зміг дати рецепт, як вирішувати сирійську проблему; ізраїльська проблематика знову виходить на чільні позиції; протистояння в арабському світі лише накаляється; в Туреччині відбуваються справді непрості процеси.

Та попри це, Україна має шанс та можливість і надалі зберігати увагу світових лідерів. І – за умови креативного підходу Києва – здатна стати не лише об'єктом уваги, але й повноцінним регіональним гравцем.

За публікаціями ЄП, скорочено

ВТРАТА

Відійшов у засвіти Мирон Мицьо

Спілка офіцерів України глибоко сумує за нашим старшим побратимом, наставником паном Мироном Мицьо.

31 січня 2017 р. пішов з життя справжній патріот України, нагороджений на честь 25-ліття УПА головою ОУН Ярославом Стецьком Золотим хрестом «За заслуги», активний член Спілки офіцерів України, вояк УПА Мирон Мицьо.

Життя Мирона Мицьо – це шлях вірного і сумлінного служіння рідній землі та обраній справі, зразок людської гідності, добропорядності, уміння вимогливо і одночасно толерантно працювати з людьми. Від нас пішла чесна і щира людина, турботливий сім'янин і добрий товариш.

Народився друг Мирон в с. Полонна, Сяноцького повіту у свідомій українській родині. У рідному селі став зв'язковим станиці ОУН-УПА. Восени сорок шостого року Мирон Мицьо, псевдонім – Дух, став командиром групи зв'язку і розвідки. Після насильницької акції «Вісла», яка проходила на теренах Лемківщини, Мирон у складі групи із семи повстанців перейшов через польсько-чеський кордон. У запеклих сутичках на території Чехо-Словаччини троє вояків загинуло, а інші потрапили до рук австрійської поліції. Австрійці передали захоплених українських вояків російському «Смершу». Слідство Мицьо проходив у в'язниці в місті Баден, де 8 січня 1948 року його судив військовий трибунал. Мирона Мицьо російські окупанти судили як громадянина Польщі, але відбувати покарання відправили в найстрашніші радянські концтабори. Далі 15 років виправних робіт і 5 років заслання. У лютому перевезли до Львова, а звідти – в Ухтинський район Республіки Комі. Далі випробувана доля привела до пересильного табору у бухті Ваніно на березі Охотського моря. В таборі очікували подальшого етапування на Колиму, Камчатку, Чукотку тисячі в'язнів. Мирон став членом табірної підпільної ОУН, де присягу «Здобудеш Українську Державу, або згинеш в боротьбі за неї» складав на папері власною кров'ю.

Нелегкі випробування випали на долю українських синів і дочок. Мирон Мицьо один з тих лицарів героїчної доби, які виборювали незалежність України своєю кров'ю, власним життям.

У травні 1955 року Мирон звільнився, проте до Польщі потрапив лише наприкінці 1956 року.

Одружився з Катериною Дембицькою. У шлюбі народилися двоє діточок – Марко і Марійка.

У серпні 1959 року перепливли через океан до далекої Америки. Нелегко було в чужій країні з двома маленькими дітьми. Але добра доля не залишила вірного сина України. Життя помалу налагодилось, і мрії про те, що Україні можна допомагати і з-за океану, дали плідні результати.

В Америці пан Мирон Мицьо не забув про національно-громадську діяльність. Став членом товариства вояків УПА ім.Генерала-хорунжого Тараса Чупринки в США. Створив Організацію оборони чотирьох свобод України, став першим головою 42-го відділу ООЧСУ. За допомогою однодумців організував першу в США школу гри на бандурі. Тридцять українських бандур звучали чи не по всьому східному узбережжі Америки. Дружина Катерина допомагала діяльності п.Мирону. Вони обоє кількаразово обиралися почергово головами 42-го відділу ООЧСУ.

У сімдесятих роках пан Мирон став головою крайової управи Організації оборони Лемківщини в Америці, організував Фундацію дослідження Лемківщини, яка видала чимало книжок, започаткував видання журналу «Лемківщина». Брав участь у спеціальній програмі американського національного телебачення НБС, оповідав світові правду про ОУН-УПА і більшовицькі табори. Разом з дружиною Катериною готували доповіді про ОУН-УПА, табори Сибіру, а також про акцію «Вісла».

Декілька разів Мирон Мицьо відвідував Україну, зустрічався з краянами і друзями. Найяскравіші спомини залишилися з Києва, коли був присутнім на проголошенні Незалежності України. У дев'яностих роках п. Мицьо привіз для Міністерства оборони України електронну техніку від 42-го відділу ООЧСУ і вручив її полковникові О.Скіпальському, тоді ж він був прийнятий до лав Спілки офіцерів України. Став делегатом першого Всесвітнього форуму українців. Учасник святкування 50-ї річниці УПА в Києві та першого Конгресу світової федерації лемків у Львові. Також привозив гуманітарну допомогу середнім школам Миколаївської області.

Пан Мирон Мицьо активно збирав кошти серед української еміграції в США на видання в Україні книг.

Навіть в 90 років невтомний син українського народу Мирон Мицьо був в стані абсолютної активності – він писав спогади, статті, спілкувався в соцмережах, давав інтерв'ю. З початком чергової московської агресії, пан Мирон з дружиною Катериною передавали гуманітарну допомогу через волонтерів на Схід України. Збирали фінансову допомогу і висилали на потреби українських воїнів.

Усі, хто знав пана Мирона, любили і поважали його за чуйне ставлення до людей, велику душевну щедрість, мудрість і оптимізм.

У ці скорботні дні Провід Спілки офіцерів України та всі члени нашої організації висловлюють щире, глибоке співчуття рідним: пані Катерині і пані Марії, близьким та друзям покійного.

Молодим поколінням українців є з кого брати приклад непохитної віри в світле майбутнє України, наснаги до життя, готовності завжди бути на службі Україні, вірності своїй Батьківщині до останнього подиху. Таким прикладом, безумовно, був Мирон Мицьо.

Світла пам'ять про друга Мирона назавжди збережеться в наших серцях.

Ні Бог, ні люди ніколи не забудуть його жертовності заради України!

Провід Спілки офіцерів України

ЗА ТЕБЕ, СВЯТА УКРАЇНО

УПА – «ЗАХІД» У ФОТОГРАФІЯХ

НЕСТОР МИЗАК
КНИГА ВОСЬМА

70-ій річниці Української Повстанської Армії присвячується

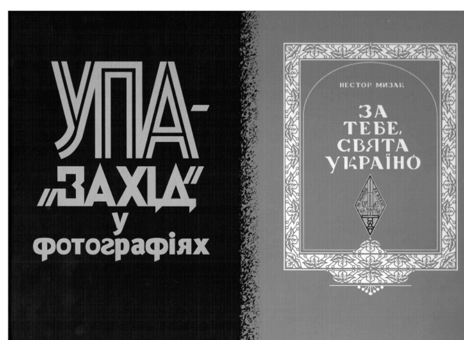
Книга-фотоальбом має понад півтори тисячі світлин, присвячених учасникам визвольної боротьби ОУН і УПА за Українську Самостійну Соборну Державу в 40–60 рр. XX ст. На цих фотознімках, як у дзеркалі, видно внутрішній стан героїв, і вони допоможуть нам краще збагнути їхній героїзм у боротьбі за волю України.

Визвольна боротьба УПА – «Захід» та збройного підпілля ОУН за українську державність велася під гаслом «Воля народам – воля людині!» Вона належить до однієї з найгероїчніших сторінок історії українського народу. ОУН – провідна сила визвольних змагань, виконувала роль політичної організації з пропагандистськими, організаційними та адміністративними функціями. УПА – «Захід» та збройне підпілля ОУН мали у своєму розпорядженні додаткову структуру: Головний осередок пропаганди та референтури. Він володів розширеною мережею підпільних друкарень, дописувачів, поетів, художників, які будували духовну основу визвольного руху. А служба безпеки ОУН мала найвищу оцінку у працівників секретних служб багатьох країн світу.

Велику повагу повсюдно виявляли до українського Червоного хреста, що мав великий досвід лікування повстанців засобами народної медицини. 500 тисяч добровольців та симпатиків визвольної боротьби долучалися до різних структур розвідки, зв'язку, господарської, архівної справи, щоб працювати спільно, воєдино з максимальною користю для держави України. І першочерговою була справа боротися засобами агітації і пропаганди. Так, кожний, хто був у підпіллі, був пропагандистом. Зброя, таким чином, застосовувалася лише тоді, коли потрібно було оборонятися від нападу, або була вже вкрай нестерпною поведінка карателів.

Насилля Радянської влади були надзвичайно жорстокими. Та все-таки ця «червона чума» не в силі була подолати, зупинити боротьбу УПА і підпілля ОУН упродовж вісімнадцяти років. Бо такими відважними, витривалими були вояки УПА. Та впродовж цього періоду боротьби УПА – «Захід» та збройне підпілля ОУН зазнали і величезних втрат у кадрах, адже загинуло понад 47 тисяч патріотів. Майже 60 тисяч – впали жертвами насилля окупаційних режимів, найбільше сталінського. І майже півмільйона осіб зазнали арештів, ув'язнень, депортацій. Так, визвольна боротьба у Західній Україні не припинялась майже ніколи. Вона лише змінювала форми і методи. Завдяки кращим синам і дочкам України – воякам Повстанської Армії, членам збройного підпілля ОУН, незалежна держава стала дійсністю.

Наш обов'язок – зберегти пам'ять про героїзм ОУН, УПА. Відкриваються музеї визвольних змагань, ставляться пам'ятні знаки, Хрести, цілі меморіальні комплекси на місцях колишніх боїв. Майже в кожному селі західних областей люди насипають символічні могили борцям за волю і незалежність України. Священики освячують пам'ятні хрести на місцях енкавеесівських шибениць, де відбувались страти. У Європі та Сибіру, на стінах нацистських концтаборів Онсвенціма і Дахау, совєтських Кенгіра і Колими, обласних і районних катівень встановлено меморіальні плити. Від Закерзоння до Хмельницької області борцям УПА зведено тисячі пам'ятників з мармуру, бронзи, граніту. Поставлено і великий базальтовий Хрест та освячено його на місці спалення тіла Головного Командира УПА Романа Шухевича на лівому березі річки Збруч біля села Гукова Чемеровецького району Хмельницької області, – про все це пише в своїй книзі Нестор Мизак.

У книзі УПА – «Захід» зібрано близько півтори тисячі унікальних фотознімків – свідків героїчних боїв за Україну. Цей альбом сміливо можна назвати фотохронікою ОУН, УПА та збройного підпілля XX століття. Частину світлин складають повстанці в уніформах, а також є фото з міжвоєнного періоду. Бо не всі могли в той час сфотографуватися, аби нам залишити світлу пам'ять. Так, першу частину складають знімки загиблих повстанців, другу – в'язнів совєтських тюрем та концтаборів.

Вдивляючись в очі молодих хлопців і дівчат на світлинах, задумуєшся: їм би ще було жити й жити. Такі гарні, такі відважні, а їм відведено так мало – двадцяти ще не було, тридцяти… Вони не встигли намилуватися красою сходу вранішнього сонця, багряним небосхилом при його заході, не наслухалися співу соловейка. Це були люди безмежної любові до рідної неньки – України, до землі, де народились і зростали. Вони вірили, що цю любов у них ніхто і ніколи не відбере, бо вона перебувала в їхніх серцях, хіба що – з серцем її вирвуть. Вони твердо знали, що перед катом-ворогом ніколи не прогнуться, а тим більше, не здадуться. Зі словами «За Україну!» гинули за своє, рідне, за те, що було найкращим у світі. За ті чепурні хатинки, поля, луги, ставки... Любили понад усе українську пісню, традиції. Маємо чому в них повчитись. А коли бачили могили: чи серед поля, чи край дороги, то йшли вклонитись, помолитись. Ставили нові Хрести, фарбували. Знали, що там лежать їхні друзі – замучені, закатовані. Шану їм віддавали й по собі залишили славу безсмертну.

Радянська влада всіляко намагалася очорнити наших славних вояків УПА та збройне підпілля ОУН. Описували їх, як «бандитів – головорізів». Та правду вбити не можна. Історію свого народу ми маємо знати і пам'ятати.

Цікавими є художні листівки, видані в 30-их роках. Понад 40 із них охоче надав обласний художній музей у Чернівцях.

Доземний уклін складаємо автору даного видання Нестору Степановичу Мизаку, який виконав титанічну працю, зібравши в книзі безцінні матеріали. Кожна світлина альбому має підтекстову анотацію про рік, місце народження повстанця, дату його загибелі, псевдонім. Виданню книги передувала понад двадцятиліття наполеглива пошукова робота у найвіддаленіших великих і малих містах і селах України. Потрібно було зв'язуватись з українською діаспорою, долати сотні і тисячі кілометрів, листуватися із власниками фотоархівів, працювати з розсекреченими документами Галузевого державного архіву СБУ, працювати з матеріалами літопису УПА та іншими пошуковими матеріалами, які складали неабияку цінність для правдивої історії українського національно-визвольного руху.

Надзвичайно вражають світлини Великодніх свячень Паски на поселенні в Комі АРСР, 1956 р. Сім'я Петра Дем'янюка із села Сороки Бучацького повіту за Святою Вечерею в Сибірі. Багато фотознімків політв'язнів більшовицьких тюрем і концтаборів з Крайньої Півночі, Кайєркана. Кров невинних закатованих синів і дочок нашої Землі, якою просякнуто тисячі підвалів, будинків мученицьких тортур, кличе нас пам'ятати про це! Вічна слава і вічна пам'ять нашим героям, які загинули в боротьбі за волю і незалежність України!

Слава Україні! Героям слава!

Марія КИСИЛЬОВА

НЕТЛІННІ НАЦІЇ СКАРБИ

МОЯ ШЕВЧЕНКІАНА

Я виростала у багатодітній сім'ї і була наймолодшою серед сімох доньок родини Корнецьких в селі Кліцко Городоцького району Львівської області. Мої батьки Михайло та Марія, маючи трикласну освіту, зуміли прищепити своїм дітям не тільки любов до Бога, а й до України. Важко працюючи на колгоспних полях і у власному господарстві, а батько ще й дякував у сільському храмі і керував церковним хором, вони поглиблювали свої знання читанням релігійної літератури та книг українських письменників. Особливу увагу приділяли творам Тараса Шевченка. У вихідні дні чи зимовими вечорами разом з дітьми читали Шевченкову поезію, а оскільки всі були співучими, то ще й співали багато пісень на слова Кобзаря. Переважно вшанування Шевченківських днів 9 і 10 березня припадало у Великий піст, коли співати було заборонено. Пригадую, як на моє дитяче запитання чи можна у піст співати Шевченкові пісні?, мама, на хвилину задумавшись, відповідала: «Можна». Ще з дитячих літ ми всі брали участь у Шевченківських концертах.

Уже в п'ятому класі на сцені сільського клубу я задушевно виводила мелодію пісні «Така її доля» (уривок із ранньої поеми Т.Шевченка «Причинна» (1837 р.). І так заглибилася у сирітську долю молодої дівчини, що зворушила своє маму до сліз. Слухаючи спів наймолодшої доньки, мама, напевно, роздумувала про долю своїх дітей-сиріт, які на той час залишилися без батька (батько Михайло Корнецький у 1953 році загинув у воркутинських таборах від важкої праці, голоду та виснаження).

А згодом було читання на сцені Шевченкових віршів: «І виріс я на чужині», «Якби ви знали, паничі», «Лілея», «Доля», «Марку Вовчку», а ще пісень (солоспівів, дуетом та тріо разом з однокласниками): «По діброві вітер виє», «Садок вишневий коло хати», «Зоре моя вечірняя», «Думи мої, думи мої».

Надзвичайно велику роль у пізнанні Шевченка відіграла Наталія Пилипівна Осипенко, учителька української мови та літератури в Комарнівській середній школі на Львівщині, куди я перейшла після сільської восьмирічки. До 150-річчя від дня народження Т.Шевченка (1964 р.) вона організувала для старшокласників читацьку конференцію за романом Леоніда Смілянського «Поетова молодість». Маючи конкретну тему, кожен учень-доповідач розповідав про життя молодого Тараса від часу визволення з кріпацтва (1838 рік) аж до його арешту у 1847 році. Це роки інтенсивного формування і світогляду, і творчої, мистецької індивідуальності поета, роки того благородного й світлого людського феномена, який називається особистістю Шевченка. Опрацьовуючи тему взаємин Тараса Шевченка і письменника Євгена Гребінки, я, з допомогою своєї учительки, відкривала для себе імена українців, росіян, німців, зросійщених французів, які волею Божого Провидіння допомогли здобути довгоочікувану волю для Шевченка. Маляр-мистець Іван Сошенко, письменник Євген Гребінка, професори Василь Григорович та академік Олексій Венеціанов, художник Карл Брюллов, поет і вихователь цісаревича Василь Жуковський та багато інших.

Навчаючись у Львівському лісотехнічному інституті, я приїжджала в рідне село, щоб взяти участь у Шевченківському концерті. Сільським хором керував наш односельчанин Олекса Еліяш. Від найменшого до найстаршого, одягнуті у вишиванки, всі виявляли шану Кобзареві: зворушливо читаючи вірші, співаючи пісні на його слова та організовуючи вистави.

1970-і роки. Найважчі роки брежнєвсько-сусловської реакції в Україні. Шевченківські концерти, запрошення на які розподіляв Львівський обком компартії, представляли собою українські народні пісні і танці, і де-не-де поезію Шевченка, а на завершення звучало: «Реве та стогне Дніпр широкий», і ні в якому разі не «Заповіт». Так компартійці боялися заклику Поета: «Поховайте та вставайте, кайдани порвіте і вражою злою кров'ю волю окропіте».

Але люди були спраглі справжнього Шевченкового слова і організовували домашні (родинні) Шевченківські вечори. В оселях Ярослави та Антона Заневчиків, в помешканнях родини Корнецьких, Бузаків збиралися однодумці, обов'язково у вишиванках, щоб послухати Михайла Гориня, Михайла Косіва, Атену Пашко про роль і безцінне значення Кобзаря для України.

Ми страждали разом зі Степаном Хамаром, коли читав «Гайдамаків», бо «од козацтва, от гетьманства високі могили – більш нічого не осталось», плакали над долею Яреми й Оксани, бо «Ярема не милує, не минає нігде ні одного: за титаря ляхам платить, за батька святого, за Оксану… та й зомліє, згадавши Оксану». Марія Хамар доповнювала свого чоловіка. Моя сестра Ольга Бузак, заглибившись у розповідь Тараса лікареві Андрію Козачковському про перший рік заслання в Орській фортеці, наголошує, що тільки Бог і Україна врятують його від смерті:

І благав би я о смерті…
Так ти, і Україна,
І Дніпро крутоберегий,
І надія, брате,
Не дасте мені Бога
О смерті благати.

Уривок з вірша «А.О.Козачковському»
(Друга половина 1847 р.
Орська кріпость)

Читаючи «Розриту могилу», Ольга пригадувала, як у 1961 році з нагоди 100-річчя від смерті Поета за прочитання цього вірша вона ледь не поплатилася відрахуванням з Львівського лісотехнічного інституту, де тоді навчалась. Врятував її «Кобзар» з печаткою бібліотеки інституту, у якому був надрукований вірш, та ректор Третяк.. Після цього інциденту секретар парткому інституту відразу вилучив «Кобзар» з бібліотеки.

Ярослава Заневчик, шістдесятниця, яка відбула мордовські табори, вболівала разом із матір'ю, яка «на панщині пшеницю жала, втомилася; не спочивать пішла в снопи, пошкандибала Івана сина годувать» (вірш «Сон», присвячений Марку Вовчку – 1858)». Їй особливо близька ця тема, бо, будучи повітовою провідницею ОУН-УПА, вона народила доньку через два місяці після загибелі чоловіка Івана Білого у нерівному бою з військами НКВД (1944 рік). Донька Галя виховувалася у тітки Ксені і тільки в 12 років дізналася правду про маму. Пані Маруся, як її тоді називала Галя, засвітила свічку, взяла в руки «Кобзар» і прочитала донечці «Наймичку», а потім зі сльозами на очах призналася, що є її матір'ю. Нині народна артистка України, бандуристка Галина Менкуш не тільки викладає в Київській дитячій музичній академії, а й, перебираючи струни бандури, разом з Шевченком то плаче Ярославною в Путивлі-граді на валу за полеглими воями і ладо-чоловіком («Плач Ярославни»-1860), то страждає, бо «…гомоніла Україна, довго гомоніла, довго, довго кров степами текла, червоніла» («Гайдамаки», квітень-листопад 1841).

Олесь та Іванка Гуменюки, колишні політв'язні сибірських таборів, читаючи поезії Кобзаря, згадували, як Шевченкове слово допомагало вижити у важких умовах табірного життя, розповідали зворушливу історію їхнього знайомства, коли Олесь, побачивши її на світлині, сказав, що вона буде його дружиною. А після звільнення розшукав молоду жінку у Львові, став батьком її двох доньок, якими в той час опікувалися рідні та друзі, і народили ще двох синів (чоловік Іванни Петро Шатинський у 1950 р. загинув в УПА).

Пригадую, як зворушливо звучала розповідь Шевченкової Лілеї з уст Ірини Волицької, доньки Атени Пашко. Тринадцятилітній Тарас Лазука, син моєї найстаршої сестри Ганни, у вірші «N.N.» емоційно відтворив розповідь-спогад свого улюбленого Поета про його важке дитинство. Ольга Рубель, зворушена бажанням Тараса «хоча серце замучене, поточене горем принести і положити на Дніпрових водах» («Сон», друга половина 1847, Орська кріпость). Марія Перегінець з Корнецьких не тільки разом з Кобзарем стверджувала, що «…в своїй хаті своя й правда, і сила, і воля» («І мертвим, і живим…» 1845), а й своїх чотирьох дітей підготувала до участі в концертах, щоб усвідомлювали «…що ми?.. Чиї сини?.. яких батьків?.. Ким? за що закуті?..». А сестрички Марта і Христина Федаки, внучки Ольги Бузак, дуетом декламували Кобзареву поезію.

Поетичні твори Шевченка ми завжди перемежовували піснями на його слова. Тут незамінною була воістину «пісенна царівна» Наталія Корнецька, колишня солістка і ведуча львівського вокально-хореографічного ансамблю «Галичина». Своїм неповторним альтом вона вправно заспівувала мелодію, їй допомагали сестри Ольга та Марія Дмитраші, всі решту підхоплювали, і Тарасове слово переливалося в пісню. «Реве та стогне Дніпр широкий» – трагічний заспів до «Причинної» і «Така її доля» – доля молодої дівчини, яка не витримала довгої розлуки з милим і стала причинною, аж русалки її залоскотали. «По діброві вітер виє» – ніжні сопрано зливалися з альтами й чоловічими голосами і творили диво – дочка виявляє спротив матері, яка хоче віддати її заміж за нелюба: воліє стати тополею посеред поля: «…Край дороги гне тополю до самого долу». «Думи мої, думи мої, лихо мені з вами! Нащо стали на папері сумними рядами?» – виводили ми разом з Поетом. Мужчини заспівують «Минають дні, минають ночі, минає літо…» і разом з Шевченком запитують: «Доле, де ти? Доле, де ти?» (1845 р.). «Ой три шляхи широкії докупи зійшлися, на чужину з України брати розійшлися… Не вертаються три брати, по світу блукають, а три шляхи широкії терном заростають.» (між 17 і 19 травня 1847 р.) – ніжним солоспівом Ярослава Заневчик оплакувала долю трьох братів, старої матері, сестри, невістки і зарученої дівчини.

Олесь Гуменюк, нині Голова Крайового Братства УПА, заспівуючи, питає: «Ой чого ти почорніло, зеленеє поле?», Михайло Косів і Антон Заневчик вливаються своїми голосами, відповідаючи: «Почорніло я од крові за вольную волю. Круг містечка Берестечка на чотири милі мене славні запорожці своїм трупом вкрили» (друга половина 1848 р., Косарал). Іванна Корнецька заспівує пісню, яку ще в школі співала: *«Зоре моя вечірняя, зійди над горою, поговорим тихесенько в неволі з тобою. Розкажи, як за горою сонечко сідає, як у Дніпра веселочка воду позичає».* Сестри-близнята Ольга та Зоня Корнецькі схиляють голови у низькому поклоні нашому Пророкові, заспівуючи пісню, яку ще у сільському просвітянському дитячому садочку (1943 р.) навчила їх вихователька Юлія Сороківська:

Поклін Тобі, Тарасе, великий наш Пророче,
Для Тебе вірно б'ється то серденько діточе.
Вкраїнські ми є діти, Вкраїна – наша мати,
Соборна, неділима від Дону по Карпати.
За неї наші предки не жалували крові,
За неї ми і внуки життя віддати готові.

Але не завжди нам плакати, ми вміємо співати і діточок виховувати, і соловейка слухати – Ганна Говдун своїм ніжним сопрано стверджує це. «Садок вишневий коло хати» – всі свої мрії про родину, українську хату, садок, матір з діточками, соловейка й пісню – все вклав Поет у мереживо рядків свого найкращого вірша (між 19 і 30 травня 1847 р., С.-Петербург).

Такі Шевченківські свята проводило багато українських патріотичних родин. Так, Олена Антонів, мати Тараса Чорновола, у 1970–1980-ті роки була організатором таких свят. Ця невтомна трудівниця гуртувала дітей та дружин шістдесятників, чоловіки яких перебували у сибірських таборах. Ольга Горинь з дітьми, дружина Михайла Гориня, Марія Гель з донькою Оксаною, дружина Івана Геля, Оксана Осадча, дружина Михайла Осадчого, Звенислава Калинець, донька шістдесятників Ірини та Ігоря Калинців, – усіх горнула до себе Олена Антонів, щоб Шевченковим словом допомогти вистояти у нелегкому житті.

Марія Гель згадує, як у 1960-х роках з трудом «дістали» квитки у львівську філармонію на Шевченківський концерт, де виступав хор ім.Григорія Вірьовки. На закінчення прозвучало «Реве та стогне Дніпр широкий», на оплески залу ще чотири рази повторили, а «Заповіту» присутні так і не діждались. А потім публіка вийшла на вулицю і єдиним хором заспівала Шевченків «Заповіт». Міліція не розганяла.

Юрій Геврич розповідає, як у 1964 році, будучи студентом Львівського політехнічного інституту, разом з групою студентів і викладачів організував Шевченківське свято, де виступав студентський хор і симфонічний оркестр, а сам Юрій читав «І мертвим і живим…». В результаті – виклик до парторга інституту, який наголосив: «Вы не понимаете Шевченки», але якось все обійшлося. Леся Малюца, дружина Юрія, пригадує, як у 1970–1980-х роках у львівському лекторії «Знання» напівлегально, але з великою силою зазвучало Шевченкове Послание «І мертвим і живим…» і «Тополя» у виконанні акторів театру ім.М.Заньковецької Богдана Козака та Лариси Кадирової, нині народних артистів України, а Богдан Козак – лауреат Шевченківської премії. Тоді ж у різних залах Львова – силу Шевченкового слова виголошував актор театру ім.Марії Заньковецької Святослав Максимчук, нині народний артист України та лауреат Шевченківської премії.

З настанням Незалежності України у 1991 році Шевченко неквапливим кроком входив «у моду»: відзначення роковин Поета, спорудження пам'ятників, Шевченківські премії. Щоправда, компартійна верхівка, яка ще довго правила в українських

Тарас Шевченко. Дерева Мангишлаку.1851–1852 рр.

Тарас Шевченко. Укріплення Раїм. Вид з верфі на Сирдар'ї. 1848 р.

владних кабінетах, всіляко стримувала цей поступ. Але Кобзареве «Борітеся – поборете!» брало верх.

У пам'ять про своїх батьків і на подяку сестрам, учителям, старшим посестрам Львівської Ліги Українських Жінок, які запричастили мене Шевченківським словом, мені хотілося щось виокремити з жіночої теми: до 190-річчя народження Кобзаря я підготувала мистецьку академію «Жіноче серце в Шевченковому світі». Це жінка в його творчості і в особистому житті. Поетичними та пісенними рядками Кобзаревих творів розкривали суть жіночого серця: дівочого, материнського, серця матері-подвижниці виконавці – десятикласниця Української гуманітарної гімназії Олена Лістунова – «Утоплена» (С.-Петербург, 1841), актори театру ім.М.Заньковецької Леся Бонковська – уривок з поеми «Наймичка» (1845 в Переяславі) та Юрій Хвостенко – уривок з поеми «Катерина» (С.-Петербург, 1838), хор «Барви» Львівської музичної школи №8, співачка Софія Федина, тодішній соліст хору «Нескорені» Ярема Ванчицький, а ведучі Лідія Купчик та Іванна Корнецька виокремили роль жінки в особистому житті Поета.

200-літній ювілей Тараса Шевченка я вшанувала творчим доробком: презентацією фото-альбома «Тарас Шевченко в наших серцях», яка відбулася в актовій залі Музею етнографії та художнього промислу у Львові. Це своєрідний звіт у світлинах членкинь Львівської Ліги Українських Жінок перед Кобзарем напередодні двадцятиліття нашої організації. Вслухаючись у розповідь Надії Кохалевич, Мирослави Кушнір – голови та заступника обласної організації про Меморіал жертвам політичних репресій московського комуністичного режиму на Янівському цвинтарі, мимоволі зупиняю погляд на обличчі Дарії Гусяк, політв'язня з 25-літнім «стажем», організатора осередків жіноцтва в 22-х областях України. Воістину «жінки навіть з рогачами пішли в гайдамаки». А перед очима ті, які жили заповітами Тараса і передавали їх нам. Вічна пам'ять посестрам-лужанкам!, бо «не вмирає душа наша, не вмирає воля…» Ми різні за віком, зовнішністю, характером, освітою, фахом, але нас єднає одне: любов до Бога і України – це те, що заповідав Тарас.

Ювілей Кобзаря вшанували творчим доробком й лужанки. Так, голова міської організації Лідія Купчик у виданій до Ювілею Тараса книжці запитує: «Жити за Шевченком – зможемо?», а наша посестра, поетеса Розалія Тарнавська відповідає:

Єднайтеся! Я й досі
закликаю –
Бо сила в єдності. В ній
порятунок краю:
Це найважніша заповідь моя.
«Читайте, люди добрі,
«Кобзаря».

(Збірка «Вклоняюся тобі, великий наш Тарасе», 2014 рік)

Як важливо у житті прийти до Кобзаря! З молоком матері увібрати любов до Тараса, перейняти знання від старших братів, сестер, учителів, наставників, борців за волю України, щоб єдиним гаслом у житті було: «Бог і Україна!».

Молітесь Богові одному,
А більше на землі нікому
Молітесь правді на землі,
Не поклонітесь!

Іванна КОРНЕЦЬКА,
заступник Голови Львівської міської організації Всеукраїнської Ліги українських жінок

ПОЗИЦІЯ

ХОЧЕМО МАТИ ДЕРЖАВНЕ СВЯТО УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇНЬ!

Нарешті українське суспільство прийшло до конкретної задуми, які державні свята має відзначати Україна. Адже для розвитку держави та формування світогляду її громадян немаловажну роль відіграє те, що і як відзначається, святкується в державі.

Вельми корисним було б на державному рівні звернутися до Свята Українських Героїнь, яке давно зародилося в діаспорі, здатне благотворно впливати на виховання патріотизму та національної гідності українців, проте мало популяризується в Україні.

Вже створилася традиція відзначати таке свято наприкінці лютого, не претендуючи на вихідний день.

ЗАРОДЖЕННЯ СВЯТА УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇНЬ

Це свято зродилося в п'ятдесятих роках XX ст. у діаспорі. Тоді ввесь світ сколихнула звістка про повстання українських політв'язнів у таборах Норильська, Воркути, Кінгіру.

Найбільш вражаючою у цих подіях була участь у повстанні жінок (переважно українок), які беззбройні, з високо піднятими головами і з піснею, щільними рядами виступили перед радянські танки, котрі були направлені на придушення повстання в'язнів. Жінки виступили вперед, намагаючись захистити повсталих від розправи, вважали, що неможливо військовим нищити беззбройних жінок… Проте танки, послані нелюдськими, сатанинськими силами, не зупинилися, сунули вперед, і під їхніми гусеницями обривались життя сотень дочок України… Отоді й виникла думка започаткувати свято для вшанування українських героїнь, якими споконвіків так багата українська земля.

Спочатку це свято відзначалося лише в діаспорі, а з 1993 року воно утверджується в Україні.

На жаль, воно наразі відзначається лише в Галичині силами Союзу Українок, Ліги Українських Жінок та інших патріотичних жіночих організацій.

Однак утвердження цього ідейно й емоційно насиченого свята в Україні йде надто повільно. Складається враження, що «сильним світу цього» не потрібне свято, що несе в собі високий патріотизм та має велике виховне значення.

Дивно й прикро, що в нас легко приймаються свята пива, пампуха, шоколаду та інші комерціалізовані й бездуховні святкування, а ідеологічно-просвітницьке свято не має належного розуміння навіть серед тих, хто позиціонує себе як українських патріотів. Невже Україні потрібні лише гурмани й бізнесмени?

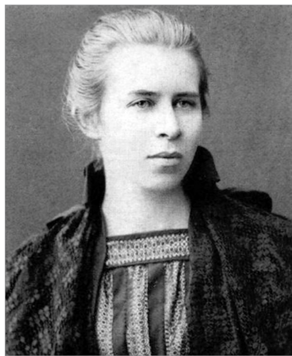
ЧОМУ СВЯТО ГЕРОЇНЬ?

Насамперед тому, що жіночий героїзм – це вищий ступінь героїзму. Адже жінка від природи – створіння делікатне, ніжне, фізично досить слабке. Тому кожен геройський вчинок коштує їй багато більше, як чоловікові. І все ж впродовж усієї нашої історії ми маємо подиву гідні прояви жіночого героїзму. У всі важкі для нашої землі часи жінки мужньо ставали поруч з чоловіками, твердо протистояли ударам ворогів чи стихій, своїм незбагненним героїзмом надихали на високі подвиги і чоловіків, оберігали їх від зневіри та занепаду духу через послані долею поразки.

Величні постаті жінок героїчного духу захоплювали сучасників, прославляли наш народ та служили надихаючими прикладами для наступних поколінь.

Якою небувалою на свій час жінкою була княгиня Ольга, яка зуміла зберегти і зміцнити велику державу, зрозуміти та вказати майбутнім поколінням вірний шлях до Бога, а тим самим до майбутнього в контакті із Всевишнім Творцем! То ж як не гордитись, що її Вселенська Церква визнала святою, як не уповати на її приклад та опіку!

А жінка іншої епохи та відмінної долі – Настуся Лісовська, легендарна Роксолана!

Леся УКРАЇНКА

Олена АНТОНІВ

Наталя ШУХЕВИЧ-БЕРЕЗИНСЬКА

Хіба це не героїзм, потрапивши у полон, не стати безмовною рабинею, а змусити себе поважати, прислухатись до її порад у вирішенні важливих проблем тогочасної політики? Хіба це не переконлива перемога українського інтелекту над цілим східним світом? На жаль, ми ще дотепер сприймаємо Роксолану як якусь легендарну, а не історичну постать, дотепер майже не знаємо, як її розум і політику фіксували у своїх документах тогочасні політики та наступні історики.

З часів козаччини до нас пробився промінь яскравого подвигу Олени Завісної, дружини сотника Михайла Завісного, коменданта замку містечка Буші на Поділлі. Коли у 1654 році польське військо під командуванням Степана Чарнецького намагалось приступом взяти замок, коли поліг у нерівному бою її чоловік, Олена Завісна, не зважаючи на пропозиції здаватись та обіцянки гарантувати всім оборонцям життя, підпалила порохівню й висадила у повітря себе, своїх дітей та рештку оборонців, при тому знищила і багато ворогів.

В епоху багатолітнього поневолення України різними окупантами (Східної – Московією, Західної – Австро-Угорщиною та Польщею) кращі дочки України не корилися, вони нарівні з патріотами-чоловіками включились у битви не криваві, але не менш важкі і небезпечні – битви за наші права на нашій землі, за збереження своєї окремішності та самобутності мови і культури. На цей раз жінки взялись за гострі пера. Могутньо лунали голоси Олени Пчілки, Марко Вовчок, Ганни Барвінок, Ольги Кобилянської, Христі Алчевської та багатьох інших. Найяскравішим світочем серед них була Леся Українка. Щоб творити в той час для української справи, немало треба було мужності, проте українським жінкам ніколи її не бракувало.

Небачений у світі героїзм проявляли українки в добу визвольних змагань українського народу. Софія Галечко, Ганна Дмитерко, Олена Степанівна – відвагою і самовідданою любов'ю до України освітили вони свої імена. Їхні героїчні життєписи можуть бути благодатним матеріалом для художньої творчості, для захоплюючих «бестселерів», до яких так тяжіє молодь, але яких наразі ніхто не творить на нашому лицарському матеріалі.

Навіть такі видатні діячки-мучениці, як Ольга Басараб і Олена Теліга, яким у лютому ми зобов'язані скласти особливу шану за їхню жертву на вівтар нашої свободи, є ще так мало згадувані. А це ж такий непересічний зразок дієвості і жертовності, мужності і стійкості!

І не дивно, що у них було багато послідовниць у напружені дні Другої Світової війни і повоєнних літ, коли численні когорти патріоток намагались у час боротьби двох окупантів позбутися їхнього ярма. У відчайдушному спротиві встановленню нової комуністичної влади гинуло чимало українських патріоток, але гинули не як безвольні пасивні жертви, а як героїні, які і смертю своєю утверджували торжество національної ідеї.

Скільки їх, котрі могли б бути достойними матерями і виховати патріотів України, рішуче позбавляли себе життя, щоб не потрапити до рук звироднілого ворога...

А яким героїзмом було сповнене життя тих, котрі були ув'язнені, вивезені в Сибір, котрі в нелюдських умовах карались, мучились, але не каялись. Ніякі знущання та труднощі не здатні були принизити їхньої гідності, в екстремальних умовах вони не опускались, не деградували, а ще більше поглиблювали свою духовність, гартували свій незнищенний дух.

Славлячи героїнь боротьби, ми не повинні забувати героїзму українських матерів, які в умовах несправедливої, облудливої і безбожної системи зуміли виховати порядних дітей, релігійних і національно свідомих. Саме на них тепер покладає надії Україна, саме вони повинні збудувати Українську Державу такою, за яку боролися наші герої. А це теж боротьба, і вона теж вимагає мужності, самовідданості та певного героїзму. Саме такі риси характеру можна виховувати, відзначаючи Свято Героїнь. Приклади героїчних попередниць могли б сприяти звільненню від байдужості й егоїзму, які полонили багатьох сучасників.

ЧОМУ Ж САМЕ ЛЮТИЙ ВИБРАНО ДЛЯ ЦЬОГО СВЯТА?

Свято Українських Героїнь прийнято відзначати в останню неділю лютого.

Кілька об'єктивних факторів підказали такий вибір. Саме у цьому місяці народилася одна із найталановитіших і наймужніших дочок України – Леся Українка, жінка, яка продемонструвала надлюдську силу в протистоянні немилосердній недузі. Усвідомлюючи свою приреченість, вона не лише не впадала у відчай сама, а палким словом кликала до мужності і подвигів здорових і сильних.

І за дивним збігом саме у цьому місяці завершили своє земне життя славні українські патріотки Ольга Басараб, Олена Теліга, Наталка Винників, Дарія Гнатківська, Олена Антонів, Марія Лаврів, Наталія Шухевич… Пошановуючи світлу пам'ять про кожну з них, мимоволі задумуєшся над їх, можливо звище даним, героїчним призначенням…

З другого боку є певна символічність у тому, щоб напередодні весни, коли вся природа жде пробудження і відродження, звернутись до образів жінок, які здатні принести віру і надію.

У Свято Українських Героїнь ми повинні якомога далі, вглиб і вшир, поглянути на нашу історію, згадати славних українських героїнь, – і широковідомих, і наразі малознаних, і тих, що полягли безіменними, але спричинились до поступу нашої Держави. І нехай їхні приклади очищають нас від байдужості й бездійності, від егоїзму й споживацтва!

Лідія КУПЧИК,
голова Львівського міського осередку Всеукраїнської Ліги Українських Жінок

До історичного календаря лютого:

2 лютого 1986 р. загинула відома українська патріотка Олена Антонів.

9 лютого 1893 р. народилася легендарна січовичка Гандзя Дмитерко.

9 лютого 1942 р. була розстріляна німцями Наталя Винників.

9 лютого 2002 р. померла Марія Лаврів, довголітній політв'язень та активна громадська діячка на Донеччині.

12 лютого 1924 р. була замордована поляками Ольга Басараб.

21 лютого 1942 р. німці розстріляли в Бабиному Яру Олену Шовгенів-Телігу.

24 лютого 1944 р. загинула учасниця похідних груп ОУН на Східну Україну Галя Заячківська.

24 лютого 1989 р. померла в діаспорі Дарія Гнатківська-Лебедь.

25 лютого 1871 р. народилася Леся Українка.

28 лютого 2002 р. померла Наталія Шухевич, дружина Романа Шухевича.

ГЕОПОЛІТИКА

Володимир Горбулін:
«УКРАЇНА СТАЛА КЛЮЧОВОЮ ДЕРЖАВОЮ ПРОТИСТОЯННЯ ЗАХОДУ І РОСІЇ»

Володимир Горбулін, директор Національного інституту стратегічних досліджень, у минулому секретар Ради національної безпеки і оборони України і один з перших творців РНБО, нечасто виходить з публічними виступами. Але його проміжні або підсумкові оцінки, аналіз і узагальнення завжди на вістрі уваги і влади, і експертів, і журналістів. Нещодавно в НІСД під його редакцією було видано книгу «Світова гібридна війна: український фронт». Книга, в якій зійшлися і історія, і теорія, і філософія, і аналітика, і пропозиції – що ж нам робити на українському фронті. Укрінформ зустрівся з Володимиром Павловичем і поставив йому кілька запитань.

МИ НАМАГАЄМОСЯ ЗНАЙТИ ВІДПОВІДЬ НА ЗАПИТАННЯ: ЯКА ФОРМУЛА СЬОГОДНІШНЬОГО СВІТУ

– Хотіла Вас привітати з виданням такої великої роботи.

– Привітання приймається.

– Хто основний читач – це західні вчені, це дипломати, чим вона може бути корисна українському генералу, українському чиновнику?

– Якщо бути не дуже скромним, ця книга дає можливість працювати з нею і вченим, і військовим, і чиновникам. І ми будемо шукати можливість перекласти цю книгу англійською мовою, адже в ній картина сьогоднішнього світу, в самих (скажімо так) відвертих формах і при всьому історичному драматизмі на нашому унікальному досвіді. Тому наше завдання – обов'язково перекласти її з тим, щоб розіслати в наші посольства по Європі, і природно в Північну Америку. А наскільки книга може бути цікава нашому читачеві в Україні... Я думаю, що студенти Інституту міжнародних відносин і Дипломатичної академії, і всі ті, хто має відношення до питань національної безпеки – можуть знайти відповідь на одне єдине запитання. Яка формула сьогоднішнього світу з точки зору безпеки в цілому, і яка ця формула для окремих країн, у першу чергу – України і Росії? Відповідей буде дуже багато, їх можна знаходити у будь-яких площинах – це стосується і військово-політичної, і економічної, і соціальної, гуманітарної сфери. Ми намагалися бути максимально об'єктивними. Думаю, окремі фрагменти книги сподобаються не всім, але ми дали, з моєї точки зору, чітку картину, чому Україна стала жертвою агресії. Ну, а що можуть почерпнути в нашій книзі генерали? Ми дуже ємно даємо типологію воєнних конфліктів і пишемо про війну четвертого покоління: яка вона, що обов'язково повинно бути при обороні в такий іррегулярній війні і чого бути категорично не повинно. Крім того, якщо вони прочитають цю книгу, то зрозуміють, як суспільство ставиться до дуже багатьох подій, які мають військовий характер, наскільки воно відчуває те, що ми ведемо війну.

– Скажіть, от Ви пишете, що Україні треба звикати жити в гібридному світі, а не тільки в умовах гібридної війни, що весь світ стає гібридним. Конкретизуйте, як це – «жити в гібридному світі»: що, починати брехати, не виконувати обіцянок, вдаватися до маніпуляцій?

– Що з нами сталося? Звичайно, війна почалася не у 2013 році, хоча початковими її координатами можна вважати 2013–2014 роки. До цього всі жили вже у хаотичному світі, Якщо він був колись двополярним, після розпаду Радянського Союзу він став однополярним. На початку цього століття у середині першого десятиліття світ ставав багатополярним все більше, однак, він втрачав, я б сказав, визначені базові напрацювання світової та регіональної безпеки. А вони ж були стримуючими початками й забезпечували певний порядок. Те, що відбулося у 2013 і 2014 році, наблизило до горизонту, за яким світ став практично некерованим, коли була зруйнована вся архітектура глобальної безпеки, порушено багато законодавчих актів, які цьому світу забезпечували верховенство права. Все це було зруйновано поведінкою Російської Федерації.

Гібридна війна, як така, виникла не у 2014 році. Її окремі прояви спостерігалися і до цього в різних країнах, у різних конфліктах. Але такого зосередження всіх військових і не військових аспектів гібридної війни, яке звалилося на Україну у 2014 році, світ ще не знав, як не знав такого брутального порушення елементарних норм цивілізованого життя на нашій Земній кулі. Окремі інструменти гібридної агресії застосовувалися РФ до України і раніше: це і економічний тиск, й інформаційний. Я б сказав, це нещадна по відношенню до нашого населення експлуатація можливостей відкритого інформаційного простору. Але коли почалося військове вторгнення в Україну, весь наявний арсенал гібридної війни був задіяний відкрито. Ми давно жили в умовах гібридної війни, але раніше не відчували, що у її павутині, яку плетуть проти нас, перебуває весь світ.

Я кілька днів тому знайшов статтю Андреаса Умланда, в якій він пише, що Україна опинилася в центрі протистояння проліберальних і антиліберальних сил. Дуже цікава ситуація, тому що коли ми говоримо в цілому про ліберальний устрій світу, то ми чітко розуміємо, що мова йде про Захід, але у результаті всіх подій, які відбуваються протягом двох з половиною років, Україна стала ключовою державою протистояння Заходу і Росії. Окрім того, що ми втягнуті в гібридну війну з Росією в усьому спектрі її проявів, ми ще виявилися і в центрі гібридного світу, в якому порушені практично всі підвалини цивілізованого порядку. Хоча складність гібридної війни пояснюється тим, що вона не має чітких часових обмежень, не має чітко визначених територіальних кордонів, які всі звикли захищати в умовах нормальної війни в її традиційному розумінні.

І все це створює гранично нові умови для розвитку відносин між державами, у тому числі й між Україною та Росією.

Щодо того, як себе потрібно поводити? Якби я зараз сказав «наша сила в правді», це б звучало гаслом? І все ж, якщо вже говорити щиро, то все-таки в правді наша сила. І ми зуміли її продемонструвати. Адже початок російської агресії світ практично не сприймав як агресію. Так, окупація Криму призвела до перших санкцій. Але коли почалася збройна агресія на сході України, ми потрапили в нову фазу, де проти нас дуже вміло використовувалася вся міць російської інформаційної системи.

Росія, як і колись СРСР, використала всі свої інформаційні можливості для того, щоб обманювати і Європу, і Сполучені Штати, і увесь світ. У радянський час це виходило. Є досвід Чехії. Є досвід Угорщини. Була величезна смуга іншої «участі» Радянського Союзу від Камбоджі, Лаосу та В'єтнаму до Нікарагуа та інших країн Латинської Америки. Але, хоча обсяг дезінформації з боку РФ просто колосальний, Україна зуміла показати, у чому наша правда: ми захищаємо свою територію, свою незалежність. Ми не припускали, що доводити світу це буде так важко, але ми говорили про це скрізь, де можна, у тому числі і в Мінську. Можу засвідчити: коли ми приводили в якості своєї аргументації правдиві фрагменти з того чи іншого протистояння, це змінювало думку наших співрозмовників, це створювало певний позитивний фон у засобах масової інформації і у політичних колах країн Західної Європи та Сполучених Штатів.

– Один із розділів Вашої книги присвячений культурній дипломатії. В чому уразливість досі нашої м'якої сили і нашої культурної дипломатії?

– Мені здається, що у цьому напрямку ми постійно спізнюємося. Що сталося в Голландії з референдумом про затвердження Угоди про асоціацію між Європейським Союзом і Україною? Фактично ми його провалили, хоча по дипломатичних каналах знали про загрози негативного голосування. Але ми жодним чином не використали культурну дипломатію, як основний засіб, який міг би змінити точку зору голландців. Ми завезли туди свої бригади, які несли якусь, так би мовити, українську культуру з великим запізненням, чим тільки погіршили ситуацію. Я над цим постійно думаю. Тільки в тих містах Голландії про нас знали, чиї футбольні клуби грали з «Шахтарем», «Дніпром». Але незадіяним залишився величезний культурний пласт. У нас є жіночий десант «сопрано», який треба було використовувати: Люда Монастирська, Оксана Дика, Вікторія Лук'янчук, яка Відень давно завоювала, я б додав сюди наших тенорів-чоловіків, які співають на серйозних оперних сценах. Ось ми не подумали про те, щоб їх організувати, привезти до Голландії, щоб вони побачили, що країна має глибоку культуру. Є, нарешті, наш живопис. Якщо представники цього напряму присутні в Сотбіс, ну чому в цей час їх не привезти в Голландію. Мені здається, що ми недооцінюємо, не ми, а у першу чергу Міністерство закордонних справ, недооцінює роль культурної експансії образу України до західних країн. Мене, наприклад, дратує, що знають тільки братів Кличків та Андрія Шевченка. А широкі пласти сучасної культури не мають виходу на міжнародну арену.

ТАК НЕВТІШНО, ЯК У 2014 РОЦІ, НАША АРМІЯ НЕ ВИГЛЯДАЛА РАНІШЕ НІКОЛИ

– По-вашому, наші локальні перемоги носять лише гуманітарно-інформаційний вимір?

– Ні, звичайно. Є військово-політичні успіхи. Я маю право, напевно, говорити, оскільки чітко собі уявляю стан наших Збройних Сил, нашої оборонної промисловості та ступінь підготовленості і служби безпеки, і розвідорганів практично з 1994 року і до сьогодні. І такої невтішної картини, яку ми спостерігали у 2013 – на початку 2014 року, 25 років ніколи раніше не було. Ніколи. Ми багато зуміли відновити, я віддаю належне і керівництву країни, і нашому суспільству. Це вперше, коли і суспільство, і влада знайшли спільну мову і фактично відновили армію майже з нульової позначки. Запрацювали наші заводи оборонної промисловості, причому не тільки ремонтні, як це подає російська преса, а й ті заводи, які виробляли до розпаду Радянського Союзу військову техніку найвищих тактико-технічних характеристик у світі. Далеко не все ще зроблено. Але ми вже сьогодні маємо платформу, з якою можемо пов'язувати подальшу перспективу. Це важкий, величезний крок вперед. Ми дещо зробили в сфері кібербезпеки, і Національний інститут стратегічних досліджень був тут стартовим майданчиком цієї ініціативи.

Згадайте, скільки разів нам пророкували кінець. В економіці всі, особливо наші «російські друзі», повторювали: як тільки ви підпишете угоду про зону вільної торгівлі, ми припиняємо з вами будь-які економічні взаємовідносини, і ви помрете на наступний ранок. Не померли. Далі. Вони говорили – як тільки ви здійсните подібний крок, ви ж пам'ятаєте 2006 і 2009 роки, ми газовий краник прикриємо, і ви задихнетесь. Ми фактично у 2016 році жодного кубометра газу безпосередньо з Росії не отримали. У нас з'явилися нові виробництва. Їх не можна ще назвати серозними серійними заводами, але вони вже виробляють, – я в першу чергу кажу про військову техніку – продукцію, яка викликає у наших супротивників у Донбасі певну повагу. Щодо нашої інформаційної ситуації... Ми були не готові психологічно ось до такого роду війні. Це найбільша біда нашої країни. Ми дуже довго жили в умовах братської дружби та любові з Російською Федерацією.

– Я б уточнила, що ви попереджали ще з першого приходу в РНБО, що і для розвідки, і для армії потрібно міняти гіпотетичних супротивників, оскільки РФ ніколи до кінця не прийме нашої незалежності.

– Обов'язково. Тому, що у нас військові округи були сформовані: для протистояння Польщі, Словаччині, Угорщині та південні – протистояти Румунії та Туреччині. І був абсолютно відкритий – більш ніж 1400 кілометрів північно-східний кордон.

ОРГАНІЧНО США ТА РОСІЯ НЕ МОЖУТЬ БУТИ СОЮЗНИКАМИ

– Скажіть, Ваша книга закінчується до приходу Трампа. І деякі аналітики говорять, що усі ці конструкції не життєздатні тому, що сам Трамп здатний підірвати всі норми і правила.

– Я належу до тієї дуже нечисленної когорти людей, які були впевнені, що Трамп переможе. Його не можна порівняти з Рейганом, тому що у Рейгана була дуже чітка програма, і у нього була дуже сильна команда. Сьогодні у Трампа три групи радників. Одна – це власне його сім'я, хоча при жодному президентові Сполучених Штатів не було, щоб родичі входили до складу апарату президента. Друга група налаштована на боротьбу до переможного кінця з ісламом. Тому що у всіх виступах Трампа боротьба з тероризмом і боротьба з ісламом вже чітко визначені як головні напрямки зовнішньої політики. І третя група радників – це консерватори, які сильні і в конгресі, і в американському політичному істеблішменті. Це найсильніша група, яка, як і раніше, вважає, що Сполученим Штатам не можна втрачати лідерство. Вони переконані, що Сполучені Штати повинні все одно претендувати на роль передової держави у світі. Судити про Трампа, як про особистість, складно. Він специфічна людина. Ніколи настільки цікава фігура (цього не слід заперечувати) не приходила з бізнесу і не сідала в настільки високе політичне крісло.

Допускаючи зміни у вибудовуванні відносин Сполучених Штатів і Росії, я все ж не думаю, що з'явиться новий трикутник – Сполучені Штати, Китай та Росія. Я у це слабо вірю. У цьому трикутнику, катети і гіпотенуза просто не будуть сходитися. Але можуть бути зроблені серйозні тактичні кроки, які будуть нести небезпеку для України. Це санкції, точніше питання їхнього скасування. Санкції Сполучених Штатів не настільки істотні для Росії, як санкції країн ЄС. Але через санкції Європейський Союз сам несе великі втрати (помоєму, за 2015-й рік вони склали близько 100 млрд. євро). І якщо США, а потім і

Європа, наслідуючи їхній приклад, скасує санкції, то це розв'яже руки Росії. Це не означає, що Росія дозволить собі негайно прийти до великої війни з Україною, але її позиція значно посилиться.

Трамп, це людина, яка буде скрізь шукати для Сполучених Штатів плюси. Але США і Росія органічно не можуть бути союзниками! Партнерами – так, але не союзниками!

– У нас сформувався міф, що ленд-ліз – це американська тушонка, яку там нашим видали мало не у перших числах травня 1945 року.

– Це повна ахінея. Тому що я у 1943 році разом із сім'єю переїхав до Горлівки, батько у мене був електромонтажником. Коли в його управління прислали «Студебеккер» (американська вантажівка – ред.), це була радість для багатьох, хто жив і працював у Горлівці. Всі хлопці бігли на цей «Студебеккер» подивитися, намагалися залізти до кузова... Це досі викликає у мене посмішку.

– Повернемося до книги. В одному місці Ви говорите, що повна перемога у гібридній війні неможлива. В іншому говорите, що у підсумку там перемагає той, хто зумів переконати світ, що він переміг. Тому що все-таки, якщо говорити про ймовірність перемоги?

– Зараз я спробую обґрунтувати цю тезу. Гібридна війна дійсно нескінченна. В ній можна досягти якогось успіху, однак перемогти – неможливо. Немає ніякої гарантії, що ми, наприклад, знову не увійдемо в серйозне протистояння з РФ щодо «газового питання». Ще 6 січня 2006 року, коли відбулося перше відключення газу, я на прохання Віктора Андрійовича Ющенка дав в Адміністрації Президента прес-конференцію. І сказав, що це тільки початок, що у нас, окрім газової, будуть ще молочна, сирна, ковбасна, цукеркова та інші війни. До цього треба бути готовими. Не можна сказати, що мене почули. Інструменти гібридної війни настільки багатогранні, що ні припинити її повністю неможливо, ні перемогти в ній. Однак потрібно працювати з причинами, які привели до неї, і протистояти цілям, які противник прагне досягти.

Росія намагається повернути велич, забезпечивши собі безпеку. Вона вважає, що для досягнення цілей потрібно зруйнувати існуючий світовий порядок, і вона це практично вже зробила. Далі Кремль хоче збудувати новий порядок, у якому РФ увійде в трійку світових лідерів. Але Кремль не уявляє, що цим самим відкрив «скриньку Пандори». І я не дуже вірю, що коли-небудь вони домовляться з японцями за Курильські острови. Закладено багато глибинних конфліктів. Світу потрібні серйозні перетворення глобальної системи безпеки. Вірю, що вони будуть.

– У книзі Ви чітко дали цілі, які переслідує РФ. Федералізація, зміна нашого курсу і державний статус російської мови. Якщо ми хочемо запобігти останньому, то чи правильно тоді приймати закон про українську мову в його останній редакції?

– У мене тут паліативна позиція. У 1993 році я повертався з Москви у статусі глави Національного космічного агентства. Зі мною в машині були Іван Драч та Дмитро Павличко. В основному я слухав їх. Як людина з технічною освітою, я поважаю корифеїв слова. Їхня позиція: державна мова має бути одна, це основа національного самовизначення, але вирішувати «мовне питання» потрібно вкрай обережно. І це не завдання Міністерства культури або Мінінформу. Це завдання української інтелігенції. Обіймайте за плечі українську інтелігенцію та українську науку, і м'яко вводьте кожен наступний етап українізації.

– У Вашій книзі намагаєтеся аналізувати російську ідентичність, пишете, що вона твердо стоїть на міфах «триєдиного народу», «Києва, як колиски». Чи зможемо ми навіть після Путіна налагоджувати стосунки, поки вони стоять тільки на цих міфах? Поки не зрозуміють свого місця в нашій історії і не зрозуміють, що вони окремо?

– Я вірю, що в Росії можливі зміни.

– Я б сказала, що продовжують вирівати цей статус і тягатися з ідеєю себе, як третього Риму.

– У Росії створено цілий ряд міфологем. Наприклад: країна в облозі. Вона завжди оточена ворогами. П'ята колона. Звідки в Росії п'ята колона? Звідки? Адже ні один громадський діяч в РФ не має права на політичну діяльність, якщо він не засвідчив свою відданість Кремлю. І в РФ продовжують народжуватися нові концепції, наприклад, «організаційної зброї», яка передбачає знищення України зсередини. І ця зброя дуже різна. Вона спирається на критику української влади, на думку «експертів», які нібито знають як «забезпечити мир на Донбасі». І це все накладається на важку економічну ситуацію в Україні, на об'єктивні труднощі оборонного будівництва... І всім цим активно користуються журналісти країни-агресора.

– Мені запам'яталася фраза, що часто наш ворог спекулює на класичних стандартах журналістики.

– До речі, про журналістику. Україні потрібна войовита, але не войовнича журналістика. Сьогодні, як ніколи, від журналістики залежить будівництво нехай маленького, але все-таки містка між суспільством і владою. Це треба робити. Це сьогодні на порядку денному № 1.

Увімкніть будь-який телевізійний канал. Йде вкидання найбільш негативної інформації. Загальна ситуація в країні дійсно складна, але вибудовувати інформаційний ряд треба зовсім по-іншому. І якщо ми щодня будемо запитувати, а кого посадили, а чому із запізненням, чому не садять тощо, то як ми створюємо позитив? Як ми створимо атмосферу того, що країна живе, виживає, бореться та перемагає? Ось чому не створюється такої атмосфери? Ганити владу зручно, звичайно. У чому найголовніша біда? Критика влади має супроводжуватися пропозиціями та рекомендаціями, які дозволяли б отримати хай маленькі, але плюси. Цього ж не відбувається! Звідки такий запал і бажання все зруйнувати?

– Прокоментуйте ініціативу Президента щодо референдуму по НАТО.

– Навіть якщо він буде проведений, це викличе певну дискусію. Це серйозний хід, це пошук Президентом кам'яної стіни, від якої він хотів би вибудовувати довгострокову, звірену з суспільством, зовнішню політику. Адже це запорука впевненості у завтрашньому дні. У 2004-му році мною в Національному центрі євроатлантичної інтеграції було проведено дослідження громадської думки. Відсоток прихильників вступу до НАТО був близько 33, проти – теж близько 33 відсотків, ще третина коливалися. Але буквально протягом двох місяців ситуація різко змінилася. Роль зіграли два гасла: про поділ українців на «три сорти» і про переслідування російської мови. І число невизначених зросло до 50 відсотків. Після 2014 року ситуація знову змінилася. Кількість прихильників НАТО зросла. Але нам знову стали підкидати деструктивні конструкти про страх перед розривом відносин із Росією, про зниження соціальних стандартів, про погіршення економічної ситуації... Я думаю, що Президент відчув, що знову запахло грозою, і вніс пропозицію про проведення референдуму. Це, звичайно, ризик. Але цей ризик мені подобається.

Лана САМОХВАЛОВА,
Київ

 ІДЕЯ ТА ЧИН

ЗРОДИЛИСЬ МИ ВЕЛИКОЇ ГОДИНИ...

«І настане час, коли один скаже: «Слава Україні!» І мільйони відповідатимуть: «Героям Слава!» Ці слова Провідника ОУН Степана Бандери стали пророчими. І з мільйонного Майдану ця традиція поширилась не лише по Україні.

Цього, на жаль, замало. Адже так хотілося, щоб український порядок запанував у різних ділянках народної господарки, суспільного життя. Щоб державною мовою послуговувалися усі урядовці, посадники, обранці. Хотілося, щоб усі й решта зрозуміла, що державний статус української мови є обов'язковим атрибутом держави, яка плекає єдність. І це є гарантією розвитку та існування мов національних меншин. Як в усіх нормальних державах.

А тепер про національне мистецтво. В усіх нормальних державах мистецтво має належні умови для розвитку. Воно ж є невід'ємним фактором розвою тієї ж держави, бо продукує засоби виховання майбутнього покоління.

Література, образотворче мистецтво, музика й досі не можуть похвалитися масовістю значних звитяг у втіленні образів героїв Українського Національного Пантеону. Власне самого Пантеону, матеріалізованого, ще нема. Здавалося, що принаймні Героям Небесної Сотні от-от постане гідний монумент. Але, на жаль, натомість масово ростуть лише аматорські знаки цвинтарного штибу.

Народ хоче!.. А влада не може забезпечити створення чогось гідного. Тому й маскульт плодить здебільшого неякісні варіанти, заповнюючи прогалину.

Власне монументальне мистецтво якось ще намагається забезпечувати запити народних мас. Відтак, пам'ятні знаки, меморіали зростають попри нестачу грошей. Ще б якість наздоганяла кількість. До речі, досі нереалізованим є гідний проект пам'ятника Степанові Бандері хмельничан, батька й сина Мазурів, шевченківських лауреатів, який пропонувався Львову. Львів'яни обрали інший і відкинули його через амбіції місцевих скульпторів. Якби зазбручани спорудили монумент Бандері у місті Лева, це мало яскраве політичне забарвлення. Отже, згаданий проект після виготовлення проекту архітектурної адаптації, міг би прикрасити якесь українське місто. Принаймні портретна схожість дуже висока. Заслуговує на порівняння з прижиттєвим скульптурним портретом роботи Михайла Черешньовського.

Живопис, графіка, література, театр, кіно помітно відстають.

Свого часу в рамках традиційного Львівського художнього Осіннього Салону Конгрес Львівщини чинив спроби стимулювати митців, заснувавши премію «За втілення Національної ідеї в образотворчому мистецтві». Сам і нагороджував після консультацій з фахівцями учасників виставки впродовж десятка літ. При Салоні разом з групою однодумців було зорганізовано Всеукраїнський конкурс плакату, в якому КУН був співорганізатором та ініціатором аналогічної премії. Приємно, що особливими успіхами традиційно відзначалися представники київської графічної школи (молода художниця Оксана Мажуга). Так з'явилися плакати-портрети С.Бандери, Є.Коновальця, С.Петлюри, В.Симоненка тощо. Згодом деякі з них були опубліковані. Вагомий внесок у створення графічного українського пантеону зробив визначний сучасний графік Іван Крислач, який створив цілу галерею портретів національних героїв, відомих широкому загалу. Ці твори витримали кілька перевидань.

На театральній сцені значних творчих успіхів у героїко-патріотичній тематиці досяг Володимир Петранюк із своїм Театром Української Традиції «Дзеркало», котрий поставив кілька вистав, у тому числі про Майдан, АТО і Бандеру. При чому ризикнув зобразити Провідника не «бронзовим», а людиною, яка жила, кохала, снідала-обідала, ходила до крамниці. Разом з тим любила Україну і боролася за неї.

Серед поетів варто відзначити Богдана Стельмаха, який написав солідні вірші про Коновальця, Бандеру, драматичні поеми «Тарас» і пенталогію поем під загальною назвою «Атентат». Серед них драматична поема з тією ж назвою про Романа Шухевича. Про сценічне втілення цих творів не повідомлялося, хоча сучасних п'єс взагалі не вистачає. Поет Микола Петренко видав поетичну збірку з промовистою назвою «Я – дух одвічної стихії». У прозі серед інших видатних творів, за які став Шевченківським лауреатом, Роман Іваничук написав і «Вогненні стовпи» про боротьбу УПА на Коломийщині. Більше, шкода, не встиг. Василь Шкляр, Андрій Кокотюха, Василь Кожелянко, Оксана Забужко теж зробили свій вагомий вклад. Може вартує згадати «Танго смерті» Юрка Винничука?

У кінематографі треба згадати братів Іллєнків та Олеся Янчука з «Атентатом», «Осіннім вбивством у Мюнхені», «Залізною сотнею», «Владикою Андреєм». Не забути б і Тараса Химича. Останній «кінопостріл» якого під назвою «Жива», розсікає екрани кінопалаців.

У галузі доступної історії активно працюють В'ячеслав Липовецький, Володимир В`ятрович.

Шкода, але нікого не надихнули досі Українські Січові Стрільці до мистецьких ремінісценцій. Про УНР, Петлюру, Скоропадського знаємо за Булгаковим. Та й то нічого доброго він не сказав. Героїчних сторінок в історії України багато. Отже, шановні митці, творіть, шукайте! Наші діти й онуки чекають.

Байрон і Пушкін оповіли про Івана Мазепу по-своєму. А хто напише по-нашому, по-українськи?!

Можливо, автор цих рядків не настільки обізнаний про існування інших творів. Можливо викладені судження є суб'єктивними, але, якщо я про них не знаю, то про них невідомо й багатьом іншим.

У музиці деякі поп-музиканти намагаються творити щось патріотичне, епічне. «Кому вниз», наприклад. Тарас Чубай наспівав альбом «Наші партизани», яких ми полюбили і заспівали на Майдані «Пливе кача», щоправда устами «Пікардійської терції». Джамала цілу Європу переконала, бо не боялася. Тому перемогла.

А загалом до наведених вище думок мене спонукала новина з «YouTube» про урочисте відкриття пам'ятника героям УНР в Січеславі-Дніпрі. На цьому заході Олег Скрипка заспівав марш націоналістів «Зродились ми великої години». Знакова подія. І монумент є, і марш прозвучав. Вражає подвижницька творчість О.Скрипки, який постійно перебуває в пошуку. І собі, і людям відкриває радикально різні скарби. То українські романси Богдана Весоловського, то знаходить разом з Тарасом Компаніченком «Йде Січове Військо».

Згадалося трохи, але цього так мало. Бо уміщається в рамках однієї статті.

Драматурги й художники, піснярі й скрипалі, режисери й скульптори, творіть! Надолужуйте згаяне у тоталітарному минулому. Адже кожна епоха має залишити свій відбиток на сторінках і площах, екранах і сценах!

З повагою,
Ігор ДАНИЛИХА

У Дніпрі відкрили пам'ятник воїнам Армії Української Народної Республіки. Відкриття монумента приурочили до Дня соборності України. Пам'ятник встановили на Соборній площі, неподалік від місця, де поховані 14 воїнів УНР з полку «Вільних козаків» – наддніпрянці і галичани, загиблі у боях за місто проти більшовиків та махновців у 1919 році.

ДО 75-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

ВШАНОВАНО КРАЯНИНА, СТАРІЙШИНУ СЛАВНОГО РОДУ

У 2017 році українська спільнота відзначатиме 75-у річницю створення Української Повстанської Армії. Ця військова формація залишила помітний слід в історії України і стала важливою віхою боротьби українського народу за свою незалежність.

Тепер, коли Україна змушена захищати цілісність і незалежність держави, для багатьох учасників сучасної російсько-української війни героїчна боротьба бійців УПА стає особливо яскравим прикладом віри і відданості.

З ініціативи Центру національного відродження створено світовий громадський оргкомітет з відзначення роковин УПА, а також прийнято звернення до вищих органів державної влади з проханням проголосити 2017 рік Роком Української Повстанської Армії, щоб гідно відзначити цю ювілейну дату на державному рівні.

Виступ Василя ЛИСКА

Поки що не бачимо конкретних кроків державної влади щодо цього почину, проте українці вже чітко й натхненно вшановують славні роковини УПА.

Гарно започаткували відзначення Року УПА в м. Кам'янка-Бузька Львівської області. І почали це урочистим вшануванням свого відомого краянина Василя Лиска у день його 90-ліття.

Постать Василя Лиска може служити справжнім символом патріотизму, незламності й служіння Україні.

Василь Лиско народився 10 лютого 1927 року в селянській родині Олекси й Катерини Лисків, що мешкали в прилеглому до тодішньої Кам'янки Струмилової селі Лапаївка (тепер Прибужани). Він змолоду відзначався національною свідомістю, активною й дієвою позицією. Зовсім юним, керований бажанням здобувати волю Україні, вступив до юнацького відділення дивізії "Галичина", сумлінно старався здобути добрий військовий вишкіл. Завершення війни застало його на німецькій території. Багато його товаришів, опинившись на чужині і розуміючи, як небезпечно потрапляти в руки більшовиків, рушили на захід. Василь же з неймовірними труднощами повернувся на рідну землю, кілька разів був на краю загибелі. Ледве вдалося повернутися, як його мобілізували до радянської армії, а там незабаром через чийсь донос довідалися, що перебував у дивізії "Галичина", заарештували і засудили на 25 років совєтських концтаборів. Відбував покарання на шахтах Воркути, де при вибухових роботах під землею отримав важку травму, але знову Господь уйого від смерті.

Перебуваючи в ув'язненні і важко працюючи, Василь Лиско не лише не занепав духом, але й наполегливо вчився, багато читав, охоче використовував різні виробничі курси. А головне – виплекав у собі високу самодисципліну й незламне бажання бути корисним для України. Керуючись такими рисами характеру, він разом з товаришем Іваном Ворожбитом після смерті Сталіна ініціювали й зорганізували на своїй зоні загальний страйк в'язнів, що немало налякало тюремне начальство. Завдяки добрій організації й одностайності всіх в'язнів цей бунт відбувся без жертв і посприяв значному полегшенню режиму та змусив начальство з повагою ставитись до в'язнів.

У листопаді 1955 року Василь Лиско був звільнений із ув'язнення.

З Божою допомогою зумів надолужити втрачене: здобув вищу освіту, створив чудову родину, завоював авторитет у співробітників і ніколи не втрачав інтересу до українських справ. Підтримував зв'язки з колишніми побратимами по ув'язненню, спільно шукали способів причинитися до національних потреб. Зокрема, Василь Лиско разом з дружиною Олею активно включилися в справу допомоги новітнім політв'язням – шістдесятникам.

Немало страждала душа Василя Лиска від реалій совєтської дійсності, зате з початком українського відродження він з великим ентузіазмом включився в громадську працю. Став членом Народного Руху України, Спілки політичних в'язнів і Братства дивізійників. Мабуть, ні одна патріотична акція в Кам'янці-Бузькій не відбувалася без його участі. А скільки заходів у Львові він підтримував... І підтримує далі!

Про все це немало було сказано, згадано на урочистому заході, який відбувався при храмі Преображення Господнього УГКЦ. Спочатку був молебень за Україну. Змістовну, патріотичну проповідь виголосив настоятель храму та військовий капелан о. Володимир Касьян.

Поважного ювіляра Василя Лиска вітали представники влади: міський голова Кам'янки-Бузької Олег Омелян, заступник міського голови Богдан Ковалюк, голова Кам'янка-Бузької районної ради Тарас Келеберда, заступник голови Кам'янка-Бузької райдержадміністрації Михайло Мазяр, голова Прибужанівської сільської ради Юрій Кравець.

Дуже зворушливими й мистецьки виконаними були вітання від дітей родини Лисків, які підготували племінниці ювіляра Вікторія та Олена.

А далі були виступи представників родини Лисків та громадських діячів. Вела дійство завідувач сектору культури Кам'янка-Бузької райдержадміністрації Любов Водоніс.

З особливим хвилюванням виступала представниця роду Лисків, голова Львівської Ліги Українських Жінок Лідія Купчик. Вона призналась, що завжди відчуває щемливий трепет, буваючи в Кам'янці-Бузькій, оскільки тут жили її прадіди о. Михайло Цегельський та Василь Лиско, тут народилися її дідусь, бабуся та багато родичів.

Отець Михайло Цегельський, попри те, що був видатним душпастирем і громадським діячем, унікальний ще й тим, що все своє життя душпастирював на одній-єдиній парохії в колишній Кам'янці Струмиловій, працював тут 70 років. Подібних аналогів оповідачка не зустрічала.

А прабабуся Антоніна Лиско відзначалася надзвичайною побожністю й освіченістю. Мабуть, завдяки молитовному впливові із її селянського роду вийшла когорта українських священиків. Двоє синів Антоніни й Василя Лисків і п'ятеро внуків стали відомими священиками. Внук о. Роман Лиско був закатований совєтськими сатрапами, а в 2001 році проголошений Папою Іваном Павлом ІІ Блаженним священномучеником.

Цьогорічний 90-літній ювіляр Василь Лиско теж, мабуть, має Богом призначену особливу місію. На таку думку наштовхує магія родинного гнізда. Далеко не кожному дано щастя мати своє родове гніздо. В одних воно знищене історичними подіями, до невпізнання змінене, інші його забули, будучи розвіяними долею по світу, дехто взагалі, його не знав.

А в Прибужанах вже третє століття існує, живе, шанується нащадками давнє родинне гніздо чисельного й достойного роду Лисків. Перст Божий відчувається на цьому місці. І якраз сьогоднішній ювіляр є його вірним хранителем. Чи не задля цього дарує Господь йому гарне довголіття, добре здоров'я та невгасиму енергію? Принаймні завдяки йому зібралась така чисельна громада родичів і земляків.

Ювілярові й присутнім дарували своє мистецтво: вокальний квартет районного Народного Дому, Народний аматорський ансамбль народної пісні "Берегиня" із с. Батятичі та Народний аматорський ансамбль пісні і музики "Марієчка" із с. Батятичі. Вони виконували релігійні та народні пісні. А найбільше – твори, присвячені УПА.

Користуючись нагодою, Лідія Купчик передала присутнім вітання від членкині Ліги Українських Жінок, чудової львівської поетеси Розалії Тарнавської, коротко розповіла про її творчість і подвижницьку працю та подарувала і виконавцям, і промовцям збірку поезій Розалії Тарнавської "Здобути волю поклялись", присвячену героям УПА. Пані Лідія висловила впевненість, що талановиті й патріотичні сили Кам'янеччини гарно використають ці поезії на прославу України та її Героїв.

Розвиваючи тему борців за Україну – вояків УПА та «дивізійників», – згадали ще одного члена роду Лисків – Маркіяна Лиска, котрий своїм життям проклав місточок героїчного служіння між цими двома формаціями. Керований бажанням здобувати волю Україні, Маркіян вступив до дивізії "Галичина", здобув там добрий вишкіл, а потім влився в ряди УПА і загинув смертю героя у бою з енкаведистами на Радехівщині.

Наприкінці урочистої частини ініціатор та енергійний промотор цього святкового заходу доцент Національного лісотехнічного університету України Любомир Лиско зачитав звернення членів роду Лисків до місцевої влади та громадських організацій із закликом продовжувати, розширювати рамки відзначення Року УПА та обіцянкою приймати участь у таких заходах.

Опісля було гарне частування в кафе, багато вітань, квітів, багатоголосі многоліття і танці. Адже ювіляр Василь Лиско досі любить танцювати! А присутні втішалися, що мають такого патріарха роду, такого славного земляка, а головне – такий приклад енергії, доброзичливості до людей та любові до України.

Віра ГАЛИЦЬКА
м. Львів

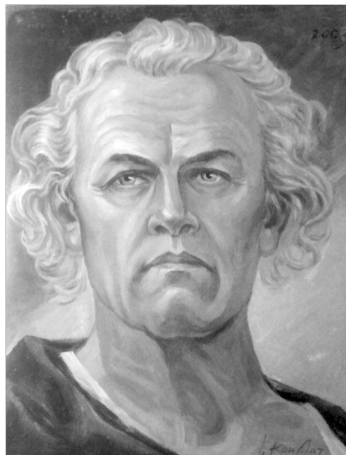
ПРОСТИ І ПРОЩАВАЙ

ЗГАСЛА ІВАНОВА СВІЧА

Станимир. Мальовниче село у підгір'ї неподалік автодороги, що провадить до Унівської Лаври Студитського Уставу УГКЦ, Золочева і Зарваниці. Ця гориста вервиця закінчується десь у Медоборах. Окрасою Станимира стала нещодавно збудована усім селом церква. Автором проекту храму в рідному селі на ще передвоєнному фундаменті, натхненником будови, її виконробом, творцем іконостасу, а також розписів є Іван Крислач, видатний український графік сучасності, патріот і християнин.

Народився він у жовтні 1929 року. Рік його народження та створення ОУН недаремно співпали. Усе своє життя він поклав на вівтар української справи, українського малярства. Батько Івана був членом ОУН, тож і зробив щеплення патріотизму синові до усього українського.

Важко знайти сегмент в образотворчому мистецтві, де б він не залишив свого глибокого сліду. Станкові твори, ілюстрації до книжок, творча спадщина в суміжних ділянках мистецької творчості, а також величезний самостійний розділ екслібрису, який приніс митцеві заслужене визнання в сучасному українському мистецтві. Ці графічні мініатюри своєю оригінальністю, образним вираженням, багатством фантазії, доведеною до віртуозності гравірувального майстерністю, не мають рівних у львівській графіці, а в графічному мистецтві України займають одне з провідних місць, – зазначав знаний мистецтвознавець Микола Батіг. У цій галузі він став гідним спадкоємцем Григорія Нарбута, Олени Кульчицької, Павла Ковжуна. Екслібриси Івана Крислача прикрашають книгозбірні власників бібліотек, бібліотек різних поважних інституцій у нас і за кордоном, увійшли до тек колекціонерів, музейних фондів. У графічне мистецтво Іван Крислач увійшов на початку 50-их років минулого століття. Це період, коли молода дипломована генерація перейняла естафету від старої гвардії – Олени Кульчицької, Стефанії Гебус-Баранецької, Леопольда Левицького, Осипа Куриласа, Антона Монастирського. Іван Крислач створив значну добірку ілюстрацій творів та портретів Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Василя Стефаника, Маркіяна Шашкевича, Юліана Опільського, а також відомих сучасних письменників. А ще Крислач є автором покищо єдиної такої чисельної галереї портретів героїв національно-визвольної боротьби. Євген Коновалець і Симон Петлюра, Степан Бандера і Ярослав Стецько, Роман Шухевич і Василь Кук, Микола Лемик і Володимир Тимчій-Лопатинський, Василь Білас і Дмитро Данилишин. Окрім цього він створив низку гравюр на стрілецьку і повстанську тематику, таким чином продовживши справу Ніла Хасевича. Цей доробок є свідченням глибоко патріотичного духу його української душі.

12 лютого, на 88-ому році, згасла свіча його натхненного життя. Вже в останні хвилини прощання з тілом мистця присутні дізналися багато невідомого досі про Крислача з уст отців-студитів Ігнатія і Юстина, які розповіли, що Іван з власної ініціативи намалював іконостас у монаших приміщеннях Святоіванівської Лаври, створив три мозаїчних пласти для скита у цьому ж монастирі. Отці повіли, як він любив у них сповідатися, і тайну останньої сповіді він довірив їм. Зрештою стало відомо, що недавно вийшли друком «Абукасимові капці» Франка з ілюстраціями Крислача, ставши останнім вінцем величезного доробку його ілюстрацій для дітей, частину з яких він навіки залишив на сторінках «Світу Дитини». Багато б могли розповісти й інші: екс-ректор Академії мистецтв Андрій Бокотей, актор-заньківчанин Святослав Максимчук, земляк із сусіднього села, поет Богдан Стельмах, науковець Богдан Якимович, публіцист Ярослав Сватко, а також відомі скульптори, художники, друзі й побратими, для яких ця втрата є глибокою і непоправною. Так само, як і для дітей, онуків, родичів та односельців. Хтось із скорботної громади згадав, що ще за життя Іван витесав собі надгробний пам'ятник, який собі хотів, аби позбавити рідних зайвих клопотів. Василь Шпіцер, який знав покійного літ з двадцять, уже в телефонній розмові зі смутком пригадав, як вітав Івана з іменинами у січні, зауваживши при тім, що не був він таким балакучим як завше. Вічна тобі пам'ять, друже Іване!

Ігор ДАНИЛИХА

ПОЛІТВ'ЯЗНЯМ – СВОБОДУ!

Режисер фільму про Сенцова: «В УВ'ЯЗНЕННІ ОЛЕГ ЗДАВАВСЯ ВІЛЬНІШИМ ЗА МЕНЕ»

Російський режисер-документаліст Аскольд Куров представляє на кінофестивалі в Берліні фільм «Процес», присвячений судовому процесу над режисером Олегом Сенцовим. Куров почав знімати стрічку одразу після арешту Сенцова в Криму й етапування політв'язня до Москви. До кінця зйомок у нього було вже більш ніж 200 годин відео, головними героями якого стали сам Сенцов, його сестра Наталя Каплан, мама й діти, адвокати, фігуранти кримінальної справи про тероризм, судді й журналісти. Куров знімав у Москві, де Сенцов перебував під час слідства, в Ростові, де відбувався процес, і в Криму, де українського режисера чекали діти й мати.

Про те, як створювався фільм, про складнощі збереження балансу між творчістю й особистою участю, про вибір Сенцова й інших героїв цієї історії, Куров розповів в інтерв'ю Крим.Реалії.

Олег СЕНЦОВ

– Із чого розпочалася історія фільму?

– Зйомки розпочалися після того, як Олега заарештували й перевезли до Москви з Сімферополя. Але треба почати з передісторії. З Олегом я познайомився за три роки до його арешту, він сам знайшов мене в Фейсбуці й написав, бо побачив в інтернеті мій перший фільм, захотів поспілкуватися й розповісти про свої враження. Єдиний раз ми зустрілися з ним 2012 року, коли він приїжджав до Москви на прем'єру «Гамера», і наступного разу побачилися лише в суді. На перше засідання я пішов як його знайомий, щоб підтримати. А потім вирішив, що в цій ситуації нічого іншого не можу зробити, крім як знімати про це кіно.

– Це кіно на підтримку режисера чи все ж чиста творчість? Наскільки Вам вдалося відсторонитися від того, що відбувається, коли Ви знімали фільм?

– Звісно, я хотів відсторонитися від ситуації, і це було найскладнішим. У підсумку це виявилося неможливим. У процесі зйомок я не зміг залишитися тільки спостерігачем, мені доводилося брати участь, і якось допомагати Наташі (Каплан. – **КР**), двоюрідній сестрі Олега, і адвокатам, і переживати. Від переживань мені усунутися не вдалося, тому що ти бачиш свого знайомого, ти уявляєш себе на його місці, намагаєшся зрозуміти, що він відчуває, потрапивши в таку ситуацію.

– Де було складніше знімати: в Москві, де була Наташа, в Ростові, де йшов процес над Сенцовим, чи в Сімферополі, де перебуває сім'я Олега?

– Напевно, психологічно найскладніше було знімати під час процесу в Ростові, тому що я розумів, що настає вирішальний момент. Усе одно залишається надія, хоча ти знаєш, що є сценарій, уже готовий вирок, але до останнього я й усі, хто стежив за процесом, сподівалися на якесь диво.

Крім того, я дуже хвилювався, коли їхав до Сімферополя, у Крим. Сама зустріч із мамою, з дітьми була дуже складною. Здавалося, люди переживають таке горе, а я з камерою до них. Але несподівано добре все склалося. У Олега дивовижної внутрішньої сили мама, дивлячись на яку розумієш, у кого в нього такий залізний характер. І взагалі єдине справжнє кіно склалося там, під час цієї зустрічі. Того дня, коли ми з Наташею приїхали туди, Олег уперше зателефонував із в'язниці й уперше поговорив із дітьми. Цей епізод є у фільмі.

– Олег у фільмі такий, яким Ви його собі уявляєте?

– Олег мене здивував і захопив. Можливо, він і не був таким до арешту, але ступінь його внутрішньої свободи й сильного характеру мене вразив. Мені здається, це ще й історія про те, що бувають такі часи, які змушують людей робити складний вибір. Один стає героєм, а інший – боягузом і зрадником. Під час процесу я дивувався відчуттю, що Олег в ув'язненні здавався набагато вільнішим за мене, який був з іншої сторони грат.

– Ви йому заздрите?

– Так, звісно. Тому що людина, яка подолала страх у собі, стає вільною й ніяк не залежить від фізичного стану свободи. Страх, напевно, є головною перешкодою до свободи в кожної людини. Звільнитися від страху – один із важливих кроків.

– Хто є головним героєм фільму, Олег чи все ж щось інше?

– Головний герой – Олег. Ми ставили багато завдань перед фільмом: розповісти про процес, про справу, про Олега як людину й режисера. І, звісно, показати контекст, у якому це все відбувається, у країні й суспільстві. Потроху про все.

– Ви спілкувалися з Олегом під час підготовки фільму?

– Ні, безпосередньо я з ним не спілкувався, тільки через сестру й адвокатів. Була ідея записати інтерв'ю прямо в залі суду, несанкціоновано, щоб Олег у перервах засідання відповів на якесь питання. Але він сам відмовився від цієї ідеї. Мабуть, тому що йому було важливо сконцентруватися на процесі, не відволікатися. Ті промови, які він виголошував у суді, – це й були його відповіді на найважливіші питання. Було видно, що він до цього готувався.

– Поки знімався фільм, на волі опинився один із учасників і процесу, і історії Олега Сенцова – Гена Афанасьєв. Була надія, що фільм вийде до звільнення Сенцова?

– Так, у найрайдужніших очікуваннях була надія, що Олег приїде на прем'єру й подивиться разом із вами. Така надія виникала не раз, періодично починали ходити чутки, що ось-ось готується обмін чи екстрадиція. Особливо після звільнення Савченко й Афанасьєва. Але дивним чином нічого не сталося. Навпаки, Олега відправили до найдальшої точки, за шість тисяч кілометрів від Криму, до Якутії, де взимку морози до мінус п'ятдесяти. Незрозуміло, чому так сталося, чого чекати й на що сподіватися, незрозуміло, чому його тримають. Напевно, для найбільш вигідного з усіх можливих обмінів.

– Яку роль у цій історії зіграв Геннадій Афанасьєв?

– Він опинився в набагато складніших умовах, ніж Олег. Тому що до Олега з самого початку була прикута увага, почалися протести, в нього з'явився хороший відомий адвокат. А про Афанасьєва до того дня, коли він зробив свою заяву в суді, ми нічого толком не знали. Він залишався просто зрадником і лжесвідком. Після того, як він розповів, які тортури до нього застосовувалися, стало зрозуміло, що навряд чи якийсь чоловік може це витримати й не зламатися. Те, що після всього він відмовився від свідчень, розуміючи, чим йому це може загрожувати, – це вчинок.

– Теж вибір.

– Так, це вибір. Буває так, що ми живемо в благополучні часи, коли все добре й рівно. У такі часи ми всі приємні й милі люди. Але раптом настає час, коли ти опиняєшся в обставинах, де вибір зробити необхідно. Зрадити чи не зрадити, піти на ризик для життя чи ні. І в тебе немає можливості відмовитися від цього, ти повинен щось обрати. Це страшні часи, але вони визначають людину. Цей вибір. Його зробив Олег, зробив Афанасьєв.

– Атмосфера, в якій Ви знімали, пов'язана з великою історією, яку ми досі спостерігаємо – Крим і Донбас. Це впливало на Вас?

– Звісно, ці події впливали на мене. Я з самого початку стежив за подіями на Майдані й у Криму. Коли все тільки почалося, здавалося, що це поганий сон, який повинен ось-ось закінчитися. Але цього не сталося, світ змінився.

– Ви боялися за своє життя, коли знімали?

– Був період цілковитої параної, тому що я боявся за матеріал, за героїв, тому що знав, що за ними стежать, прослуховують їхні телефони. Був же випадок, коли до режисера Павла Костомарова, який знімав фільм «Срок», вдиралися серед ночі з обшуком, вилучали матеріал. Звісно, я про все це думав. Параноя, в якій доводилося перебувати під час зйомок, дуже вимотувала. Але найбільше, мабуть, я боявся за фільм, за матеріал. У мене був страх, що я не встигну зробити це кіно, мені можуть перешкодити. Режисерський такий страх.

– Чи допомагала Українська держава під час зйомки фільму?

– Ми зверталися до українського Держкіна, але чомусь у результаті не отримали ніякої підтримки. В Україні в нас був успішний краудфандинг, невеликі гроші, але для України це був показник. Зараз дуже мало успішних краудфандингів відбувається. Міжнародний збір був, теж невеликі гроші.

– Із яким бажанням в Україні та світі люди платили, щоб побачити цей фільм? Те, що гроші були невеликі, пов'язано з тим, що історію почали забувати?

– Міжнародний краудфандинг зібрав трохи, тому що історія заплутана й не зовсім зрозуміла, це не якісь загальнолюдські проблеми й цінності. Напевно, дуже складно увидіти таку ситуацію в багатьох країнах, мало знають про Олега Сенцова, є люди, які не знають, де розташована Україна, тим більше Крим. Тому для них це було дуже далеко. А в Україні люди дуже охоче брали участь, різні суми, іноді досить великі для краудфандинга. В Україні історію Олега, звісно, пам'ятають.

– Показ фільму розпочинається з Берлінале, чи плануються покази на інших міжнародних майданчиках? Яка доля у фільму далі?

– Сподіваюся, в нього буде хороша фестивальна доля. Напевно, його покажуть на чеському, польському й естонському телебаченні. У Росії це майже неможливо. Хоча, оскільки фільм іноземного виробництва, йому не потрібно прокатне посвідчення для показу на міжнародних кінофестивалях, які відбуваються в Росії. Не знаю, наскільки це можливо, і чи ризикнуть фестивальні організатори показати.

– А в Росії будуть у нього глядачі?

– Думаю, так. Багато людей, які стежили за процесом і цікавляться долею Олега.

Крим – реалії

Фільм став подією Берлінале

Квитки на прем'єру документального фільму про українського кінорежисера Олега Сенцова на фестивалі Берлінале розкупили заздалегідь, а показ супроводжувався флешмобом і збором підписів на підтримку політв'язня. Про це в ранковому ефірі Радіо Крим.Реалії розповів режисер документальної стрічки про Олега Сенцова Аскольд Куров.

«Глядачі потім шикувались у чергу, щоб поставити підпис після показу, флешмоб із табличками із закликом звільнити Олега Сенцова. Була дискусія за участі Агнешки Холланд і Майка Дауні від європейської кіноакадемії. І вже вчора було багато рев'ю й відгуків у пресі хороших. І взагалі приємна несподіванка, що фільм став подією фестивалю Берлінале, про нього багато говорять», – сказав Куров.

На думку російського режисера, політика сьогодні впливає і на суспільство, і на кожну людину окремо, а тому сучасне кіно не може існувати окремо від актуальної політичної реальності.

На думку Аскольда Курова, процес над Олегом Сенцовим був показовим і спрямованим на залякування інших громадян. А зараз російська влада продовжує утримувати українського режисера в колонії в якості «заручника».

«Це показовий процес, страхітлива міра. І зараз я думаю, що Олег необхідний просто як заручник, як такий дорогий «обмінний фонд». І звісно, мова не йде ні про яке правосуддя чи суд. Просто я думаю, що влада російська вичікує зручного моменту, коли можна буде його найвигідніше продати чи обміняти на щось», – підкреслив він.

На Берлінському міжнародному кінофестивалі 11 лютого відбулася прем'єра документального фільму російського режисера Аскольда Курова «Процес» («Випробування: Росія проти Олега Сенцова»).

Фільм про Олега Сенцова демонструвався поза конкурсом. Після показу відбулася дискусія за участі авторів картини та Європейської кіноакадемії. Повторні покази фільму на Берлінале відбудуться 14 і 16 лютого.

Автор фільму «Процес» – 42-річний росіянин Аскольд Куров. Режисер фільмів «Зима, йди!» про протестний рух у Росії 2011–2012 років і «Діти 404» про долю російських ЛГБТ-підлітків.

Олег Сенцов разом із Олександром Кольченком був затриманий представниками російських спецслужб у Криму в травні 2014 за звинуваченням в організації терактів на півострові. У серпні 2015 року Північно-Кавказький окружний військовий суд у Ростові-на-Дону засудив Олега Сенцова до 20 років колонії суворого режиму за звинуваченням у терористичній діяльності на території Криму. Кольченко отримав 10 років колонії. Обидва свою провину не визнали.

Правозахисний центр «Меморіал» вніс Сенцова й Кольченка до списку політв'язнів.

Кадр з фільму «Процес»

МОВА – НАЦІОНАЛЬНИЙ СКАРБ

ЧИ БУДЕ УКРАЇНА З НОВИМ МОВНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ?

Тарас МАРУСИК

Дехто вважає, що сплеск мовної законотворчості – це чергові мовні суперечки, яких було чимало за 26 років незалежності та ще за кілька років до неї, коли ухвалювали закон «Про мови в УРСР». Насправді ситуація, яка склалася сьогодні, інша. Вона є не лише наслідком отих суперечок майже тридцяти попередніх років і нездатності політичного класу справедливо розв'язати це питання, не лише відверто антиукраїнської діяльності авторів закону «Про засади державної мовної політики», які підклали міну сповільненої дії під фундамент держави, але й знахабнілої постмайданної влади.

Відразу хочу зазначити, що, порівнюючи три зареєстрованих нещодавно законопроекти, повністю об'єктивним бути не зможу – передусім як член робочої групи з опрацювання законопроекту про державну мову № 5670. Але низку об'єктивних обставин і конкретних положень законопроектів я висвітлю.

УКРАЇНСЬКА ТРАДИЦІЯ МОВНОГО ЗАКОНОТВОРЕННЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Спочатку спробую пояснити, звідки начебто раптом взялися три законопроекти, яким був їхній шлях до реєстрації. Ці обставини здаються мені важливими і можуть пояснити причини такої раптової і конкурентної реєстрації на сайті парламенту.

Отже, перший законопроект, «Про мови в Україні» № 5556 від 19.12.2016 року, зареєстрував народний депутат від Блоку Петра Порошенка Ярослав Лесюк. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=60750 Другий і третій законопроекти – «Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні» (№ 5669) http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2-/webproc4_1?id=&pf3511=60952 і «Про державну мову» (№ 5670) http://w1.c1.-rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=60953 – були зареєстровані в один і той же день, 19 січня цього року.

Хто уважно ознайомився з цими двома законопроектами (№ 5669 і № 5670), могли помітити велику схожість між ними як за змістом й обсягом, так і за структурою. Пояснення просте – обидва законопроекти вийшли з однієї шинелі, з одного законопроекту, який підготували у 2012 році Сергій Головатий та Оксана Сироїд.

Первісний варіант зареєстрував і презентував на прес-конференції в кінці своєї депутатської каденції у серпні 2012 року С. Головатий. Наступні парламентські вибори були призначені на жовтень 2012 року, тому шансів у цього законопроекту потрапити в порядок денний Верховної Ради України були мінімальні.

Тож депутати наступного, VII скликання, Володимир Яворівський, Марія Матіос, Ірина Фаріон та Андрій Іллєнко зареєстрували цей самий законопроект майже без змін з тією самою назвою «Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні» 10 січня 2013 року за № 1233. Через два тижні, 23 січня того ж року, було зареєстровано доопрацьований проект і зазначене авторство С. Головатого, О. Сироїд та згаданих депутатів. Цей законопроект також не був розглянутий у парламенті. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45410

Далі була досить довга пауза. Низка громадських організацій восени 2015 року ініціювала створення робочої групи з підготування нового мовного закону. Крім мене, туди ввійшли координатор групи Максим Кобелєв, Сергій Оснач, Тарас Шамайда, Святослав Літинський, Роман Матис, Олексій Курінний, Роман Головенко, Христина Потапенко, Олександр Іванов, Ярина Чорногуз та ще декілька осіб.

Паралельно я ініціював зустрічі із заступником Голови Верховної Ради України О. Сироїд, щоб зрозуміти, чому вона на другому році свого депутатства не реєструє продукт своєї інтелектуальної праці. Виявилося, що вона також почала перші кроки в цьому напрямку, змінивши підходи: замість одного законопроекту – два: про державну мову і про права осіб, що належать до національних меншин. Відбулися три робочі зустрічі О. Сироїд з ініціаторами мовного законопроекту від громадськості.

Ще одна паралель – ініціювання спільно з кількома громадськими активістами створення Координаційної ради з питань застосування української мови в усіх сферах суспільного життя при Міністерстві культури України. «Облога» Міністерства культури тривала десь місяців чотири і почалася за Кириленка, а закінчилася за Нищука. Коли нарешті було утворено Координаду в липні 2016 року, на її другому засіданні створили мовну робочу групу з доопрацювання законопроекту про державну мову під головуванням відомого юриста, професора Володимира Василенка.

І тут постало питання про інтеграцію ініціатив. Після недовгих дискусій було, по-перше, прийнято підхід О. Сироїд про два законопроекти, по-друге, запропоновано ввійти в робочу групу більшості тих громадських активістів, які вже працювали над законопроектом, і по-третє, колегіально вирішили писати законопроект про державну мову не з нуля, а відштовхуючись від законопроекту Головатого-Сироїд. До робочої групи були долучені колишній народний депутат Юрій Гнаткевич, директор Інституту української мови НАН України Павло Гриценко, завідувач відділу мов Інституту мовознавства НАН України Богдан Ажнюк, колишній суддя Конституційного Суду України Віктор Шишкін.

Робота над законопроектом «Про державну мову» № 5670 тривала майже 4 місяці, з вересня по грудень 2016 року. Ми збиралися, як правило, двічі на тиждень у приміщенні Міністерства культури і потроху вносили правки, починаючи з преамбули. На кілька засідань робочої групи приходив Я. Лесюк. Свої поправки він подавав в усній формі, але вони не знаходили підтримки більшості членів робочої групи. Через якийсь час він перестав приходити і дав зрозуміти, що реєструватиме свій законопроект, хоча йому було запропоновано стати співавтором. З огляду на те, що Я. Лесюк одержав від нас законопроект, з яким ми працювали, то побоювалися, що він може швидше викласти на парламентський сайт якийсь свій варіант.

На жаль, сталося те, чого ми побоювалися, одначе добре, що він не взяв за основу наш законопроект. Свій законопроект Я. Лесюк зареєстрував 19 грудня 2016 року, а в два останні пленарні дні 22 і 23 грудня активно збирав по залу підписи інших народних депутатів.

Через місяць досить несподівано, майже як у спринтерському забігу, були зареєстровані два законопроекти, про які я вже згадував – «Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні» (№ 5669) і «Про державну мову» (№ 5670). Останній законопроект відомий ще як громадський. С. Головатий, якому двічі пропонувалося ввійти в авторський колектив цього законопроекту, зареєстрував через голову профільного Комітету з питань культури, «народофронтівця» Миколу Княжицького, депутата від Блоку Петра Порошенка із квоти Кличка М. Матіос, депутатів-«свободівців» Михайла Головка, А. Іллєнка, Олега Осуховського, Олександра Марченка, Юрія Левченка законопроект № 5669. При цьому А. Іллєнку як співаторові законопроекту 2013 року було також запропоновано співавторство у громадському законопроекті № 5670.

Крім того, я пропонував записати в співавтори тих експертів та громадських активістів, які працювали над законопроектом № 5670, щоб його ідентифікували передусім не із «Самопоміччю», а з представниками громадських організацій та експертного середовища, але я залишився в меншості. Я також вважав і вважаю, що під цим законопроектом першим мало стояти прізвище О. Сироїд, і не тому, що вона – заступник Голови Верховної Ради, а тому що так справедливо.

Отака вийшла цікава історія.

ПРО ЗАКОНОПРОЕКТИ

Підхід, коли в одному проекті йдеться і про державну, і про інші мови, є хибним і властивий законотворчій схемі пострадянської України. Це стосується і законопроекту «Про мови в Україні» Я. Лесюка, і законопроекту «Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні» № 5669. Лише законопроект «Про державну мову» № 5670 побудований інакше.

Поняття «державна мова», «мови національних меншин», визначені Конституцією України, мають різну природу: державна мова є невід'ємним атрибутом конституційного ладу держави, в той час як використання мов національних меншин є одним із елементів забезпечення прав національних меншин. Використання термінів «мови», «мовна політика» було штучно нав'язане для того, щоб послабити захист державної мови. Мабуть, невипадково, у більшості європейських країн застосовано такий підхід.

№ 5556 від 19.12.2016 р. «Про мови в Україні» Я. Лесюка

До основних вад цього законопроекту я б відніс, на мою суб'єктивну думку, таке.

Автор законопроекту повторює антиконституційність авторів закону «Про засади державної мовної політики», записавши в преамбулі, що *«Цим Законом... визначаються засади державної політики щодо української мови та інших мов в Україні»*. Насправді ці засади є прерогативою Конституції України, адже мовна стаття 10 розміщена в розділі I «Загальні засади». А стаття 92 визначає, що виняткова закони України визначають порядок застосування мов. Як наслідок, в законопроекті з'явився розділ II з неоковирною назвою «Основи мов в Україні».

В законопроекті містяться й інші норми, які суперечать Конституції України. Наприклад, в частині третій статті 4 проекту Закону зазначено: *«Кримсько-татарська мова як мова одного з корінних народів України і одна з мов Автономної Республіки Крим, що є територіальною автономією у складі унітарної держави, поряд з державною мовою виконує визначені цим Законом та іншими законами України* ***функції офіційної мови*** *в межах Автономної Республіки Крим»*. У Рішенні Конституційного Суду України (справа про застосування української мови) від 14 грудня 1999 року зазначається: *«Під державною (офіційною) мовою розуміється мова, якій державою надано правовий статус обов'язкового засобу спілкування у публічних сферах суспільного життя»*. Статус державної (офіційної) мови визначений Конституцією та не може змінюватися законом. Відповідно, закон не може визначати, що поряд з державною мовою на певній території інша мова може виконувати функції офіційної мови.

В частині шостій статті 9 законопроекту зазначено: *«В офіційному спілкуванні з посадовими особами органів державної влади, державних установ, підприємств і організацій, інших суб'єктів господарювання державної форми власності, розташованих у межах Автономної Республіки Крим або в межах сіл, селищ, міст, визначених законами України місцями поширення і використання* ***мов корінних народів*** *або національних меншин України,... поряд з державною мовою можуть використовувати мови (мову) цих* ***корінних народів*** *або національних меншин»*. Ця норма також суперечить статті 10 Конституції України.

Крім того, в низці норм законопроекту одній із мов корінних народів надано відмінний статус від інших мов, а це суперечать статті 24 Конституції України: *«Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками»*.

В законопроекті відсутні механізми забезпечення виконання норм, зокрема, в частинах другій і третій статті 7 пропонується зобов'язати осіб, які мають намір набути громадянство України або вже набули громадянство, засвідчити володіння державною мовою. Про подібне зобов'язання йдеться і стосовно осіб, які до призначення на відповідну посаду з різних причин не володіли державною мовою (частина третя статті 9). При цьому механізм засвідчення володіння державною мовою не прописаний. Це тим більше дивно, що чинний закон «Про державну службу» передбачає для участі у конкурсі на зайняття вакантної посади державної служби наявність посвідчення атестації щодо вільного володіння державною мовою (ст. 25, пункт 5). http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/889-19/page2

Законопроект не містить механізмів контролю за виконанням закону і притягнення до відповідальності порушників, не передбачає створення державних інституцій для реалізації мовної політики. Зокрема, в статті 32 зазначається: *«Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їхні посадові і службові особи, громадяни, винні у порушенні Закону України «Про мови в Україні», несуть адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до законодавства України»*. Проте зміни до Кримінального кодексу та Кодексу України про адміністративні правопорушення не пропонуються.

№ 5669 Головатого-Княжицького-Матіос і громадський № 5670 від 19.01.2017

Для зручності розрізнення законопроект «Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні» № 5669 називатиму іменами Головатого-Княжицького-Матіос, а законопроект «Про державну мову» № 5670, до опрацювання якого були залучені експерти з громадського середовища, – громадським.

Варто зазначити, що законопроект № 5670 значно структурованіший, а чимало норм виписані детальніше, або й додані нові – у порівнянні із законопроектом № 5669. Структура законопроекту № 5670 містить 10 розділів і налічує 59 статей, а структура законопроекту № 5669 – 13 розділів і 65 статей.

Громадський законопроект № 5670 відходить від законотворчої практики пострадянської України і вперше за майже 100 років називається законом про державну мову. Він допомагатиме тим, хто недобачає, читати статтю 10 Конституції України зверху вниз, а не знизу догори, а окремим міністрам та іншим державним службовцям перекує язик, як у тій казці про Івасика-телесика, й Івасик-телесик тепер вже зможе перевіряти, а не довіряти.

В преамбулі законопроекту № 5670 вперше фігурує поклик на Концепцію державної мовної політики, затвердженої Указом Президента України 15 лютого 2010 року (№ 161/2010). Цей документ, виставлений Віктором Ющенком на сайт за два дні до закінчення каденції, пробувала скасувати Партія Регіонів, а потім, після

Революції Гідності, жоден керівник держави і парламенту не враховував її у своїй роботі.

В першому розділі «Загальні засади» – три статті. В першій статті «Українська мова – єдина державна мова в Україні» уточнено, що публічне приниження чи зневажання української мови тотожне нарузі над державними символами України. В другій статті підтверджується конституційна сфера дії закону, але із застереженням, що його дія не поширюється на сферу приватного спілкування та здійснення релігійних обрядів.

Другий розділ «Українська мова – мова громадянства України» містить також три статті, а третій розділ «Вимога вільного володіння державною мовою» (якого немає в законопроекті Головатого-Княжицького-Матіос), має дві статті і передбачає детально розписане коло осіб, зобов'язаних вільно володіти державною мовою, та вимоги щодо рівня володіння державною мовою.

На відміну від законопроекту № 5669, громадський законопроект № 5670 розбиває різні сфери застосування державної мови у три розділи: четвертий розділ «Застосування державної мови в роботі органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в Україні, державних і комунальних підприємств, установ та організацій, інших суб'єктів господарювання державної і комунальної форм власності» (статті 9–16), п'ятий розділ «Застосування державної мови в публічних сферах суспільного життя» (статті 17-35) і шостий розділ «Державна мова у власних назвах та іменах» (статті 36–39).

Крім того, в громадському законопроекті № 5670 робоча група додала дві статті, яких немає в законопроекті № 5669 Головатого-Княжицького-Матіос: стаття 13 «Застосування державної мови в правоохоронних органах» і стаття 15 «Застосування державної мови в процесі виборів та референдумів».

Найбільший розділ – п'ятий: «Застосування державної мови в публічних сферах суспільного життя», який охоплює не лише сфери освіти, науки, культури, телебачення та радіомовлення, друкованих засобів масової інформації, книговидання та книгорозповсюдження, але й сфери електронних інформаційних систем, інформації для загального ознайомлення, публічних заходів, обслуговування споживачів, технічної і проектної документації, реклами, охорони здоров'я, юридичних послуг, спорту, телекомунікацій та поштового зв'язку, транспорту, а також мову діловодства, документообігу, листування та звітності громадських об'єднань, політичних партій та юридичних осіб приватного права і мову звернень до громадських об'єднань, політичних партій та юридичних осіб приватного права.

В законопроекті № 5669 Головатого-Княжицького-Матіос статті приблизно такої кількості розбито на сім розділів (розділ III – розділ XI) і «подрібнені» за принципом ще радянського закону «Про мови в УРСР»: окремо мова освіти, науки та інформатизації (розділ IV), окремо – мова медичного обслуговування та юридичних послуг (розділ V), окремо – мова телебачення та радіомовлення, друкованих засобів масової інформації, книговидання (розділ VI), окремо – мова музейної справи, театральної справи, культурних заходів та видовищ, кінематографії, спортивних заходів (розділ VII).

Новацією обох законопроектів є розділи «Забезпечення стандартів державної мови» (в законопроекті № 5669 – «Стандарти державної мови») і «Захист державної мови» (в законопроекті № 5669 – «Захист державної мови, мов національних меншин, регіональних (мінори тарних) мов»), в яких розписано діяльність нових органів: Національної комісії зі стандартів державної мови, Термінологічного центру української мови, Центру української мови, Уповноваженого із захисту державної мови. І тут трапився казус. В громадському законопроекті № 5670 передбачена Служба мовних інспекторів, які підпорядковані Уповноваженому із захисту державної мови. В законопроекті № 5669 Головатого-Княжицького-Матіос така служба випала – в прямому значенні цього слова. Відразу після статті 57 йде стаття 59. Мабуть, співавтори так квапилися випередити реєстрацію громадського законопроекту № 5670, що не встигли змінити нумерацію. Так що насправді статей 64, а не 65. В зв'язку з таким «цікавим» рішенням зникли статті «Підстави здійснення мовного інспектування» та «Мовне інспектування». Але найцікавіше в цій історії те, що в попередньому законопроекті Головатого-Сироїд 2013 року всі три статті є: і служба мовних інспекторів, і підстави здійснення мовного інспектування, і мовне інспектування, й нараховує він рівно на три статті більше – 67.

В статті 41 «Склад Національної комісії зі стандартів державної мови» громадського законопроекту № 5670 внесено уточнення вимог до кандидатів у члени комісії відповідно до нових нормативно-правових актів Міносвіти: «На посаду члена Комісії може бути призначений (обраний) громадянин України, що… має науковий ступінь щонайменше доктора філософії в галузі філології за однією зі спеціальностей: українська мова, загальне мовознавство, перекладознавство та здатен за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки». Крім того, в цій статті уточнено, що Президія Національної академії наук України повинна обрати трьох осіб не довільно, а лише з профільних інституцій у галузі української мови.

В статті 49 «Призначення та звільнення Уповноваженого із захисту державної мови» додано до переліку органів державної влади, які можуть подати Кабінетові Міністрів України кандидатури на посаду Уповноваженого із захисту державної мови, керівника центрального органу виконавчої влади у сфері державної мовної політики. В законопроекті № 5669 Головатого-Княжицького-Матіос Міністр культури безпідставно позбавлений таких повноважень, адже Мінкульт є тим органом, який відповідає за державну мовну політику.

В цій самій статті додано пункт, який унеможливлює призначення на посаду Уповноваженого із захисту державної мови особи, яка «брала участь у спробах запровадження офіційної багатомовності всупереч Конституції України і встановленій конституційній процедурі».

ПОЛЕМІКА ДОВКОЛА ЗАКОНОПРОЕКТІВ

Аксіомою є те, що немає меж для вдосконалення будь-чого, в тому числі і законопроекту від громадської коаліції № 5670. Чи не найбільше дискусій і критики викликала стаття про мову освіти. Критики громадського законопроекту № 5670 вважають, що ті громадяни, які хочуть вивчати мови національних меншин, мають здійснювати своє право через навчання цими мовами поряд з державною, а через вивчення мов у національно-культурних товариствах або, скажімо, вивчення окремих предметів у навчальних закладах. За суттю я підтримую цю думку, але є стаття 53 Конституції України, в якій сказано: «Громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах або через національні культурні товариства».

Крім того, постає питання кримськотатарського народу та його мови. Як відомо, він належить до корінних народів України, але закону про корінні народи немає, а мовна стаття 10 Конституції не дозволяє виділяти окремо мови корінних народів. Відома позиція Меджлісу кримськотатарського народу, який не погоджується з підходом, що передбачає лише вивчення кримськотатарської мови. Якщо наша мета – відразу завалити громадський законопроект № 5670 «Про державну мову», то тоді варто було б йти за логікою його критиків. Як на мене, вирішення цього питання лежить у кількох площинах, зокрема, в розробленні закону про позитивну дискримінацію, про що свідчить досвід народів, які жили в колоніях і створювали свої держави внаслідок руйнування цих колоній, – стосовно україномовних громадян та їхніх прав, і закону про корінні народи.

Найближчим часом буде зареєстровано ще один законопроект на додаток до громадського № 5670 – «Про права осіб, що належать до національних меншин». Саме ці два законопроекти є найоптимальнішими в нинішніх умовах. Якщо депутати спроможуться внести ті зміни, які пропонують критики громадського законопроекту № 5670, я буду це лише вітати. При цьому треба розуміти: якщо мовне законодавство не буде врегульоване зараз, завтра подаватимуться радикальніші проекти.

МОВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ІНШИХ КРАЇН

Якщо порівнювати ці законопроекти із мовним законодавством європейських держав, які лежать на захід від України, то підстав для знищувальної критики немає жодних. Візьмімо литовський закон «Про державну мову». Його положення передбачають застосування литовської мови не лише в законодавчих актах, але й у реєстраційних, бухгалтерських, звітних, фінансових, технічних документах усіх закладів, установ, компаній та організацій, які діють у Литовській Республіці. Усі службовці та чиновники державних і місцевих закладів, установ, компаній та організацій мають знати державну мову відповідно до категорій володіння мовою, встановлених Урядом Литовської Республіки. В Литві діє Державна комісія з литовської мови, яка пильнує за правильністю литовської мови.

Польський закон «Про державну мову» об'ємніший, ніж литовський, і значною мірою побудований за зразком французького закону. Тут норми прописані детальніше. Наголошено, що польська є державною, тобто обов'язковою для всіх, хто виконує публічні завдання. Прикметно, що одна стаття з підпунктами, № 11, складає цілий розділ 2 і є займає понад половину тексту закону. В ній ідеться про мовний сертифікат, Державну Комісією Підтвердження Знання Польської Мови як Іноземної, екзаменаційну комісію.

В Польщі діє Рада Польської Мови, Управління Захисту Конкуренції та Споживачів. До речі, Рада Польської Мови, як і у Франції, кожні два роки подає до Сейму та Сенату звіт про стан захисту польської мови (у Франції щороку) і «представляє висновки щодо вживання польської мови в публічній діяльності та в обігу на території Польщі за участю споживачів та під час виконання на території Польщі норм зі сфери трудового права та встановлює принципи орфографії та інтерпунктуації польської мови». У Польщі також є закон «Про національні та етнічні меншини та про регіональну мову».

Закон щодо використання французької мови нічого окремо не пише про державних службовців, бо там це – аксіома. В статті 1 зазначено, що французька мова є мовою освіти, праці, торгівлі та служби суспільного призначення. Штрафи за порушення законодавства прописані Декретом 1995 року і розподілені на чотири категорії. Більшість порушень караються штрафом четвертої категорії – до 750 євро. Наприклад, роздавання учасникам конференції матеріалів іноземною мовою без перекладу французькою карається саме таким штрафом. До інституцій, які покликані захищати статус і саму мову, належать Вища рада французької мови, Головне управління з питань французької мови та мов Франції Міністерства культури, Вища рада франкомовності, Французька академія. Контроль за виконанням закону покладено на Головну дирекцію конкуренції, споживання та боротьби з контрабандою; Бюро перевірки реклами; Вищу раду з телебачення і радіомовлення; асоціації захисту французької мови.

ВИСТАВКА

УКРАЇНСЬКА ДУША З ВІРМЕНСЬКИМ СЕРЦЕМ

Перше знайомство з художницею Мариною Саркісян відбулося у рамках патріотичного освітнього проекту «Скарби нації», де вперше була представлена серія панно «Хачкари у петриківському розписі» та серія «Берегиня». Третього лютого у Київському міському будинку вчителя відбулося урочисте відкриття виставки Марини Саркісян «Українська душа з вірменським серцем». Душа і серце двох народів – України і Вірменії. Хачкари і петриківський розпис. Декоративне мистецтво двох потужних культур. Презентація творчого доробку художниці, майстра петриківського розпису, члена Національної спілки майстрів народного мистецтва України, члена Спілки дизайнерів України – Марини Саркісян. Художниця – українка вірменського походження, майстер декоративно-прикладного мистецтва.

Виставка проходить уперше в Україні і присвячена вірменським Хачкарам та Петриківському розпису – пам'яткам, що визнані ЮНЕСКО Світовою культурною спадщиною людства. Кожне з 13 панно серії являє собою зображення хрест-каменю (хачкар) – споконвічного символу вірменського народу – в обрамленні петриківського розпису. Петриківський розпис – український феномен декоративно-прикладного мистецтва, внесений до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО у грудні 2013 року. Хачкари – самобутній елемент вірменської культури. В жодній країні світу немає нічого подібного. Саме слово «хачкар» включає в себе два вірменських корені. «Кар» в перекладі з вірменської мови означає «камінь», а «хач» – «хрест».

Триває Міжнародне десятиліття зближення культур (2013–2022), оголошене резолюцією Генеральної Асамблеї ООН. Кафедра міжнародного туризму Факультету готельно-ресторанного і туристичного бізнесу, Кафедра музеєзнавства і пам'яткознавства Факультету культурології, Наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтв та Київський міський будинок вчителя розпочинають у 2017 році цикл зустрічей із сучасними майстрами автентичних народних ремесел та прикладного-декоративного мистецтва у рамках Культурологічної Студії «Автентика». Авторська виставка «Українська душа з вірменським серцем» члена Національної спілки майстрів народного мистецтва України та Спілки дизайнерів України Марини Саркісян – перший проект циклу. Пропонуємо переглянути унікальні панно, створені Мариною Саркісян. Виставка триватиме до третього березня.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

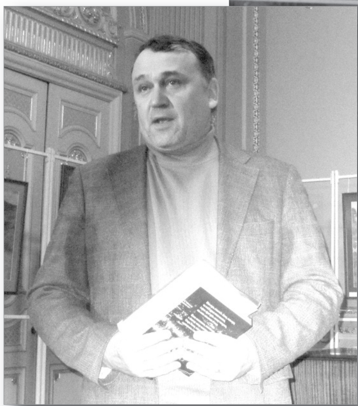
ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ЗАТУЛИВІТРА

БУЧАЦЬКІ НАПИСАНІ Й «НЕНАПИСАНІ ПЕЙЗАЖІ»

Голова Фонду Леонід ДАЦЕНКО Любов СНІСАР

Багата природа Шевченкового краю надихає митців різних жанрів і спонукає до творчої праці. Особливою увагою кіномитців і художників здавна користується село Бучак. Так, геніальний художник Іван Марчук дослідив, що знаменита «Українська ніч» Архипа Куїнджі, написана 1876 р., зображує конкретний бучацький пейзаж, звісно, іще до першого затоплення. Село Бучак тепер – відомий культурний центр Затуливітрівських читань, на які приїжджають не лише письменники та літературознавці, а й художники та народні майстри. І от члени сім'ї художників Ягодкіних-Носенко, приїхавши на Чотирнадцяті читання, були вражені «страшним бучацьким раєм» і поезіями Володимира Затуливітра, які тут народились, настільки, що провели у ньому кількаденний пленер наприкінці літа, опікувані виконавчим директором фонду Володимира Затуливітра Дмитром Івановим. Тому й назвали виставку своїх робіт словами Поета «В глинянім горщику сонця». Роботи вражають не лише сонячним теплом «золотої глини», яку обожнював Затуливітер, а, перш за все, динамікою пейзажів молодих. ростучих глиняних Канівських гір. Лише геній митця (не вивчаючи геології краю) міг відчути, уловити й зобразити ці порухи землі. Молодий вітер шумить у пейзажах Тетяни Ягодкіної. І по-материнськи леліють серце м'які й теплі акварелі Ганни Носенко. Та. мабуть, найбільше привертає увагу портрет Володимира Затуливітра роботи Генрі Ягодкіна. У зосередженому мужньому погляді Поета-козака-характерника прочитується напружена й тяжка дума. Багато їх можемо прочитати у його творах, зокрема у «Ненаписаних пейзажах» (листопад-грудень 2002 р.): «…Цій осені, як і вітчизні, що із того, голотна ти бездара, може, чи митець, чи вихилив до дна, чи лиш надпив із кварти цикуту кольорів – у всьому винен сам…» («Байдужі оку всі ці кольори потрійні»); або «…своє прокляте історичне коліща женипокручуй в інвалідовій колясці.» (Першоставень)… «… лише в слова незграбні дух істини, краси і правди промовля» («Сопливий ранок! Мряка.»).

Відкриття цієї незвичайної сімейної художньої виставки присвячене Пам'яті Володимира Затуливітра. Золота зала фонду Культури спочатку поступово наповнювалась рухом глядачів від картини до картини, а на початок вечора була переповнена. Уважно слухали змістовні й пізнавальні виступи заступника директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, кандидата філологічних наук, заслуженого діяча культури. Сергія Гальченка та завідувача кафедри сучасної української мови Київського національного університету ім. Тараса Шевченка доктора філологічних наук Анатолія Мойсієнка, який подарував Літературному музею Володимира Затуливітра свою книжку «Філологічні студії, поетика, лінгвістика, літературознавство, літературна критика, перекладознавство, інтерв'ю, публіцистика» (Київ 2015) із статею «Зостатись у слові: Володимир Затуливітер». Теплими спогадами про друга молодості поділився відомий поет Михайло Шевченко. Голова фонду Володимира Затуливітра Леонід Даценко загострив увагу на збереженні екології Бучака і Шевченкового краю, яка зараз під загрозою. Заступник голови, канівська поетеса, волонтерка Віра Носенко оголосила рішення народних депутатів Черкаської обласної ради: засудити будівництво Канівської гідроакумулюючої станції і звернутися з проханням до уряду заборонити небезпечне будівництво. Вірші Поета прочитав заслужений артист Василь Довжик, інтимну лірику – поетеса Раїса Харитонова. Мистецтвознавець Валентина Єфремова познайомила присутніх із творчими біографіями художників, звернула увагу, що зараз у червоному корпусі Київського Національного університету експонується велика Сковородіана Генрі Ягодкіна, а виставка Бучацького пленеру-2016 запрошена на Черкащину й Сумщину. Звучало багато музики, класичної, народної й легкої у чудовому виконанні скрипаля Кирила Бородіна та акордеоніста Данила Денисова. А настрій вечору завдала «Червона калина» у виконанні групи «Різнобарв'я» із хору «Гомін» Леопольда Ященка. Директор будинку Сумського земляцтва Ірина Родченко подякувала художникам і вручила подарунки.

Довго не хотілось відвідувачам розходитись із цієї привітної зали, в якій виникла гармонізована єдинодушність різних людей внаслідок спілкування із синтезом мистецтв музики, малярства й поезії. В основі їх єднання була любов не лише кожного митця до своєї улюбленої справи, а й спільна любов до землі, яка виколисала й виростила в них уміння любити і творити красу. Динамічна енергія любові, прирощує людству духовність, так необхідну для подальшого нашого розвитку.

Любов СНІСАР

ПОДВИЖНИКИ НАЦІЇ

ВАМ МОЯ ПАМ'ЯТЬ ДОВІКУ...

Степан Руданський єднає Україну

Мабуть, немає в Україні поета, окрім Тараса Шевченка, якого б народ так любив, шанував і цитував як Степана Руданського. Він був і залишається для нас талановитим лікарем, апостолом українства, символом нації. Геніальна особистість, пророк, який передбачив у своїх поезіях нелегкий шлях для України та віщував їй щасливе й вільне життя. Його творча спадщина не втрачає з часом актуальності, а набуває нового прочитання, усвідомлення. Героїчні й трагедійні події останнього часу змушують поновому осмислити творчість великого українця. Стежина пам'яті до Руданського не заростає бур'янами забуття, а шириться й квітне новими барвами.

Ще в 1981 році в Калинівському районі на Вінниччині було започатковано обласне свято сатири й гумору імені Степана Руданського, у 2009 році свято набуло статусу Всеукраїнського і проводиться щорічно. Цього року 14–15 січня на батьківщині поета й лікаря відзначили 183-тю річницю від дня його народження. Традиційно свято розпочалося на батьківщині Степана Руданського, в його рідному селі Хомутинці на Вінниччині. Гості відвідали музей лікаря й поета, поклали квіти до його пам'ятника та на могили його батьків. На сцені сільського Будинку культури, окрім місцевого народного театру «Вінок Руданського», виступили члени Вінницького куреня гумористів імені Степана Руданського, гості з Львівщини та Запоріжжя. Наступного дня гостей зустрічав райцентр Калинівка. Святкування відбулося на площі, що минулого року була названа іменем Степана Руданського. До пам'ятника поету й лікарю лягли квіти. На свято завітали українські письменники: Олег Чорногуз, Володимир Горлей, Віктор Цимбал, Віктор Крупка, Людмила Лихогляд та інші. Прибула делегація Житомирського обласного об'єднання товариства «Просвіта» на чолі з Святославом Васильчуком. До складу делегації увійшли також правнучатий племінник Степана Руданського, військовий лікар Олексій Боржковський, кандидат історичних наук, доцент Житомирського національного агроекологічного університету Геннадій Махорін. Цікавою була мистецька програма. На святі виступили художні колективи та виконавці з Калинівщини та з різних куточків України; проводилися спортивні ігри, змагання, конкурси для дорослих шанувальників творчості С.Руданського та дітей.

У січні 2017 року Житомирською обласною телерадіокомпанією з допомогою вінницьких колег було створено відеофільм «Пам'ятаємо, не здаємось....», присвячений Степанові Руданському, що увійшов до циклу передач «Червона калина».

Цьогоріч лауреатом Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Степана Руданського стала голова Хомутинецької сільської ради Оксана Мудрик, яка багато зробила для популяризації творчості поета, для організації щорічних святкувань, ремонту сільського музею, Будинку культури, упорядкування села. Дипломантами премії стали письменники-гумористи Григорій Єлішевич з Сумщини та Микола Савчук з Прикарпаття.

У 2016 році у Вінницькому видавництві «Нілан-ЛТД» побачила світ збірка віршованих творів «Московська ікра: сатиричний блокпост письменників Вінниччини». (Назва походить від однойменної співомовки С. Руданського «Московська ікра», написаної ще в 1858 році). Нащадок С. Руданського Олексій Боржковський, незважаючи на поважний вік, активно надає медичну волонтерську допомогу фронту. Саме він запропонував вінницьким письменникам створити сатиричну збірку для підняття бойового духу воїнів АТО, патріотизму всіх свідомих верств населення України, та один із тих, хто надав фінансову допомогу у виданні книжки.

«Ви тільки подивіться, які сьогодні актуальні гумористичні, сатиричні й ліричні вірші мого прадіда про російських окупантів на українській землі! Та зібрати б їх під єдиним дахом збірки разом з творами сучасних відомих письменників-патріотів Вінниччини – і на фронт! У школу! В бібліотеки! Треба цілити у свідомість! У боязливість та інертність! Треба нації зростати й міцніти українським духом – і переможемо!», – говорив Олексій Боржковський, лікар і патріот. У збірці розвінчується імперська сутність «рускава міра» в Україні, який сіє загарбницьку війну. У книзі вміщено патріотичні й вільнолюбні твори Степана Руданського, славнозвісного продовжувача його справи Олега Чорногуза, поетів-патріотів Анатолія Бортняка, Володимира Рабенчука, Леоніда Куцого, Миколи Пасічника, Олексія Бойка, Віктора Цимбала, Олександра Височанського. Книга вчить любити й боронити Україну.

У грудні 2016 року в Житомирській загальноосвітній школі № 28 імені гетьмана Івана Виговського за ініціативи вчителяметодиста вищої категорії Наталі Капінус розпочалися підготовчі заходів до вшанування пам'яті С. Руданського: різноманітні конкурси, виставка-світлин. А 1 лютого 2017 року тут успішно пройшов історичнолітературний урок «В гостях у Степана Руданського». Звучали сопілка і флейта. Вдало впліталися в хід уроку влучні доповнення Олексія Боржковського, який розповів багато цікавих фактів з життя поета й лікаря.

Незважаючи на політичну ситуацію, в тимчасово окупованому Криму патріоти бережуть пам'ять про Степана Руданського: в Ялті двічі на рік – на день народження й день смерті поета й лікаря – приходять на могилу Степана Руданського, щоб вшанувати його пам'ять.

Чимало повідомлень з Криму надходять на адресу правнучатого племінника Степана Руданського Олексія Боржковського. Ось тексти деяких з них:

«З радістю повідомляю Вам, – пише вчителька української мови Валентина Овсійчук, – що в Ялті [січень 2017 р.] відбулась краєзнавча конференція. Я зі своєю ученицею Лілією Приваловою виступали з темою «Степан Руданський – Ялтинський поет і лікар». Усе пройшло на ура!!! Показали все на ТВ-Ялта. Я передала вітання від Вас і Вінниччини. Слава Степанові Руданському!».

«З днем народження Степана Руданського! На наступному тижні повезу йому квіти», – пише мешканець м. Сімферополя.

…Сумно думати про те, що в далекій Ялті, в анексованому Криму лежить в землі наш незабутній земляк Степан Руданський, який і в останні хвилини свого життя наспівував свою улюблену пісню "Україно моя мила…».

О. ЮРЧИШИНА,
головний бібліотекар Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова

Степан РУДАНСЬКИЙ

МОСКОВСЬКА ІКРА

Сидить москаль коло лави,
Порох насипає.
Аж підходить стара баба:
«А що то?» – питає.

«А что ж! Ікра салдацкая, –
Став москаль брехати. –
Віть с етаво у нас, бабка,
Виходют салдати!..»

«Почекай же, бісів сину, –
Стара собі каже, –
В мене живо ікра ваша
У печі поляже!»

Тільки лихе москалину
З хати відвернуло –
Баба порох – та до печі, –
Печі, як не було!..

«Чи ж не біс, – говорить баба,
З вражою ікрою!
І в ікрі ще москалина,
А смердить москвою!»

15 апреля [1858].

ВАКХАНАЛІЯ РУСИЗМУ

СТАЛІНІЗМ ПОВЕРТАЄТЬСЯ У РОСІЮ

«Как любой ярко окрашенный человек, он часто провоцировал меня на шутки в его адрес. но масштаб того, что он сделал поражал! Я верю в то, что история все расставит на свои места. Я знаю, что без Дмитриева Урочище Сандармох сегодня было бы – просто лес. Как и другие места массового захоронения жертв изуверского государства. Я знаю, что без него десятки и сотни тысяч людей так и пребывали бы в неведении относительно судеб своих близких, сгинувших бесследно в эпоху репрессий. Я видел один из томов его «Книги Памяти», который стоял в деревенской избе в красном углу – там, где когда-то была икона. И старуха деревянными пальцами зажигала кривую свечу перед этой Книгой – потому что в этой Книге под каким-то четырехзначным номером стояло имя ее мужа, которого она знала только молодым и полным сил, и который бесследно исчез вскоре после их свадьбы, чтобы воскреснуть на странице Книги... Я хорошо представляю себе, что с Дмитриевым сделают в зоне за два месяца, на которые его арестовал суд. Увы, я слишком хорошо знаю и то, на что способны наши «органы», которые, как мне кажется, с 1937 года не слишком сильно прогрессировали в сторону справедливости и гуманизма.»

К аресту Юры Дмитриева
Максим Тихонов

Незадовго до свого арешту 13 грудня голова карельського «Меморіалу», історик, який тридцять років свого життя присвятив пошуку спецпоселень, поховань замордованих енкаведистами репресованих та встановлював імена в'язнів соловецьких таборів і будівників Біломорканалу, серед яких були десятки тисяч українців, Юрій Дмитрієв в одному з інтерв'ю сказав, що в Росію «повертається диктатура страху й брехні». Якою вона була він добре знав, адже досліджував сталінські репресії 1930–1940 років. Саме завдяки Юрію Дмитрієву, з яким ми познайомилися під час прощ 2011–2013 на Соловки, було знайдено місця масових поховань жертв політичних репресій у Сандармосі й Красному Бору. У карельському лісовому урочищі Сандармох, неподалік столиці Біломорканалу Медвеж'єгорська, у 30-х роках органами НКВД було розстріляно 9500 осіб, зокрема і так званий Соловецький етап із 1111 в'язнів, у якому був цвіт української нації – священики, історики, державні діячі, режисери, багато письменників і поетів. У липні 1997 року Дмитрієв із членами пітерського й московського «Меморіалу», пройшовши сотні кілометрів дрімучими лісами, знайшов 236 розстрільних ям. Тепер на місці масових страт встановлено гранітний козацький хрест «Убієнним синам України» й меморіальні знаки страченим полякам, грузинам, естонцям…

– Коли бачиш ці ями і темний ліс, у якому не співають… птахи, чуєш приголомшуючу тишу – відчуваєш концентрацію людського горя, справжній жах, – казав Юрій Дмитрієв. І додавав, що таких місць, як Сандармох, у Карелії багато.

Всі роки він працював без відпочинку. Після мітингу біля українського хреста, який щорічно, до московської агресії 2014 року, проходив 5 серпня, у День пам'яті жертв політичних репресій, він вирушав у чергову експедицію.

– Треба проїхати кілометрів 600, стільки ж пройти лісами, щоб знайти спецпоселення, визначити, де там кладовище, зняти координати на GPS, а вже потім буду шукати списки людей, які тут жили і загинули, – ділився планами дослідник. – У цих поселеннях ваших земляків було багато, особливо з Вінницької, Житомирської, Київської областей. У 30-х роках їх привозили сім'ями по 5-8 осіб, з малими дітьми. Взимку вигружали в лісі, на 100 сімей давали п'ять сокир, щоб самі зробили якесь житло. До ранку половина дітей і дорослих замерзали, бо морози були до 30 градусів і сніг по пояс.

Друзі Юрія Дмітрієва, котрі обговорють у соцмережах арешт 60-річного дослідника, якого звинувачують у виготовленні дитячої порнографії, наголошують, що без нього і Сандармох, і Красний Бор були б лише крапкою на географічній карті Росії. У Бору, що неподалік Петрозаводська, у 1938–1939 роках теж розстрілювали політв'язнів. У кривавому списку, складеному карельськими дослідниками, – 1196 чоловік, серед них 580 фіннів і 432 карели. Знайшов поховання Юрій Дмітрієв, він же й організував розкопки. В глибоких ямах, куди скидали тіла розстріляних, були й їхні особисті речі – в основному, пригадував історик, чоловічі чоботи й жіночі туфлі, гребінці. А ще кілька трубок для паління, на яких були вирізані ініціали, зрідка імена власників. Там же валялися й пляшки з-під горілки.

– Катам треба було випити після важкої роботи, – казав Юрій Дмітрієв. І додав, що не менш трагічні місця є й на Барсучих горах, неподалік 8-го шлюзу Біломорканалу.

Весь свій час історик віддавав роботі. Друзі й видавці (він укладав книги пам'яті репресованих) інколи запитували скільки людей на нього працює, а він все робив фактично один. Зокрема, зібрав електронну книгу про репресованих карелів. Казав: «Це моя данина поваги народу, на землі якого я живу. Дані перевірені. Я несу відповідальність». Укладав і книгу – поіменний список спецпереселенців, яких «будувать соціалізм» у Карелії привозили з України, Білорусі, Азербайджану, Уралу, Зауралля, навіть з Камчатки.

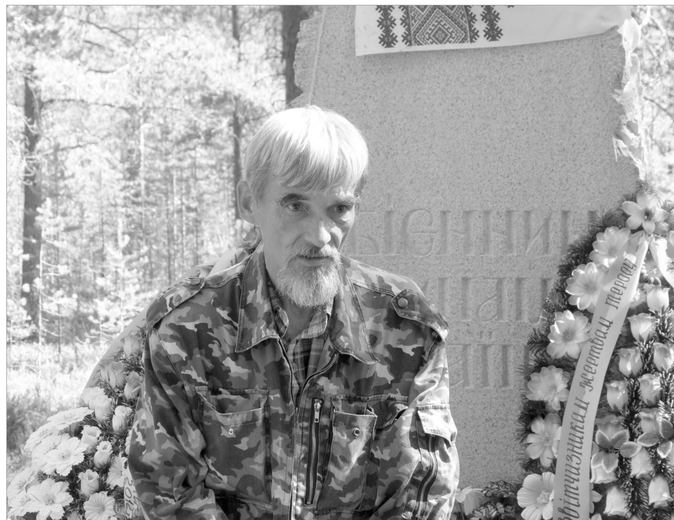
У списку Юрія Дмітрієва більше 64 тисяч прізвищ. У 2013 році, коли ми були у Сандармосі, історик передав журналістам увесь свій електронний архів – ці дані (багато з них сьогодні знову засекречені) вдалося отримати під час короткої політичної відлиги у Росії. Частина архіву опрацьована журналістом з Хмельницького Богданом Теленьком, який підготував до друку книгу «Соловецький мартиролог Поділля», що незабаром побачить світ.

– Уперше будуть надруковані 4700 прізвищ репресованих мешканців Хмельниччини, – каже Богдан Теленько. – А всього у списку понад 15 тисяч українців з різних областей. Власне – вся Україна. Чимало, «каналоармійців» (термін сталінських часів – **Авт.**) було з Кубані, Орловщини, Курщини, Воронежчини, де мешкало багато етнічних українців. Дехто з них після арешту записувався «русским», наївно розраховуючи на поблажливість людожерської системи.

Юрій Дмітрієв встановлював імена не лише жертв, а й їхніх катів.

– Я прізвища тих, хто стріляв, – не приховую, публікую, – підкреслював в інтерв'ю дослідник.

У листопаді цього року «Меморіал» надрукував «списки катів» – базу даних про співробітників НКВД і КДБ, задіяних у репресіях. Користувачі соцмереж пишуть, що «ідейним послідовникам Берії та вірним учням Вишинського це глибоко ненависне» і що Дмітрієв – «проблема для духовних нащадків сталінських катів». У Фейсбуці користувач під ніком Andrey Raev зазначив: «Бачив Юру влітку, він носив з собою ноутбук. Казав, що у нього там «бомба» і його не можна залишати вдома». Журналіст порталу «Петрозаводск говорит» Євгеній Белянчиков в соцмережах ділиться своїми думками: «Він (Юрій Дмітрієв – **Авт.**) приходив до нас не так давно. Показав електронний каталог убитих в 30-х роках карелів, який зібрав. Я запропонував зробити матеріал про це, але він чомусь попросив нічого не писати. З метою безпеки, так би мовити. Сказав, що це комусь не сподобається».

Дослідник історії сталінських таборів Юрій ДМІТРІЄВ на мітингу біля хреста «Убієнним синам України» у Сандармосі (2013 р.)

Член правління Міжнародного товариства «Меморіал» Сергій Кривенко каже, що діяльність правозахисників намагаються дискредитувати. Останнім часом, зазначає він, у ЗМІ з'явилася низка статей негативного змісту, а на «НТВ» «був сюжет, в якому «Меморіал» показаний як екстремістська організація. Влітку в газеті була інформація про те, що в Сандармосі начебто фінни розстріляли червоноармійців, а пам'ятник там – фальсифікація».

Про намагання влади примусити народ забути про злочини Сталіна, якого нині в Росії все частіше називають «успішним менеджером» та цілої армії енкаведистів, які вбивали не лише, так би мовити, «по долгу службы», а й для власного задоволення (офіцер Матвєєв, котрий власноруч розстрілював Леся Курбаса, Миколу Зерова, а з ними більше тисячі людей із Соловецького етапу, на страту, як в театр, запрошував свою коханку), свідчать і інші факти. Цьогоріч у Сандармосі, куди з 1997 року приїжджали делегації українців вклонитися праху закатованих земляків, заборонили проведення жалобного мітингу, який традиційно організовував «Меморіал». А Тверськой суд Москви оштрафував правозахисників на 300 тис. рублів за те, що при публікації одного із матеріалів, не був вказаний статус «Меморіалу» як «іноземного агента». Ще на початку року від роботи була відсторонена і дослідниця історії Соловецького табору особливого призначення, директор музею, що знаходився на острові, Ольга Бочкарьова, яка впродовж багатьох років співпрацювала з Юрієм Дмітрієвим. За розпорядженням московського патріарха Кирила на Соловках створено Церковно-науковий центр «з вивчення та увіковічнення новомучеників російських». Мова йде про «благочестивих мирян і православних священиків, котрі постраждали в ГУЛАЗі у 1920–1930-х роках». Архімандрит Порфирій, призначений Кирилом у січні 2016 року керівником Центру, вже розформував відділ ГУЛАГу й експозицію Бочкарьової у табірному бараці. З цього моменту репресії в радянських таборах смерті стали «воцерквляться» і на Соловках заговорили про «благодать ГУЛАГу». Після звільнення Бочкарьової лояльні гіди більше не згадують жахіття, що творились на Секір-горі, на острові Анзер, де були штрафні зони табору, як не згадують і 15 тисяч політкаторжан, а більше говорять про 250 священиків, які не прийняли радянську владу і опинилися в таборі. Серед яких був дід патріарха Кирила Василь Гундяєв. Чи не задумали тут канонізувати предка предстоятеля російської церкви, щоб і йому самому намальовути над головою німб? Адже в музеї вже як святого почитають мученика отця Петра, котрого закатували в ізоляторі на Анзері. Як доказ святості на Соловках виставили його мощі. Але як можна бути впевненим в їх достовірності, якщо на Анзері було знайдено масове поховання – хто в тій братській могилі достеменно не відомо, одяг закатованих давно зітлів, а ідентифікацію тіл ніхто не проводив?

В одному ряду з цими подіями і закриття музею табору «Пермь-36», у якому тримали Василя Стуса і який сталіністи пропонують перетворити на музей «доблесних співробітників НКВД».

…Суд у Петрозаводську заарештував Юрія Дмітрієва на два місяці, у нього вилучили телефон і комп'ютер, який до цього зламали невідомі, проникнувши в квартиру історика. Процес закритий для преси. За інформацією «Меморіалу», з Санкт-Петербургу до взятого під варту Дмітрієва, якому загрожує 15 років ув'язнення, виїхав адвокат. Члени «Меморіалу» та друзі дослідника збирають підписи від вимогою звільнити його. Петицію підписали вже більше 800 чоловік. У суді все, що відбувається, Юрій Дмітрієв назвав якимось сюрреалізмом і заявив, що не розуміє суті звинувачення. Як пишуть в соцмережах самі ж росіяни, в їхній країні «педофільські статті фабрикуються, як будь-які інші, навіть простіше, тож ні репутація, ні вік не рятують».

Схоже на те, що ті, хто влаштував провокацію, так просто не відпустять Юрія Дмітрієва, котрий не дав табірній пилюці поглинути історії щонайменше 64 тисяч каторжан, і докладуть усіх зусиль, аби й самого його перетворити на табірну пилюку. За те, що посмів підняти голос проти організаторів Великого Терору й тих, хто обслуговував конвеєр смерті у радянських таборах та так і не покаявся за криваві злочини.

За словами правозахисника-дисидента Василя Овсієнка, всі ми дуже сподіваємося, що зовсім скоро настане той час, коли ми зможемо вільно їздити у Сандармох і на Соловки – в незалежну від Москви Карелію. …І де вже ніколи не будуть переслідувати та карати за відкриття історичної правди про злочинну суть і страхітливу практику комунізму, як це робить путінське ФСБ-НКВД стосовно щирого правдолюбця – дослідника історії сталінський таборів Юрія Дмітрієва.

Світлана ЧОРНА,
Георгій Лук'янчук

P.S.

Міжнародне об'єднання «Соловецьке Братство» учасників Соловецьких прощ 1911–1913 рр., а також попередніх років (починаючи з 1997 року, коли саме завдяки старанням невтомного дослідника місць злочинів НКВД Юрія Дмитрієва було встановлено місце розстрілу Соловецького етапу в урочищі Сандармох у Карелії) збирають підписи під петицією з вимогою звільнити голову карельського «Меморіалу», історика Юрія Дмитрієва.

Напередодні наближення у 2017-му 80-их роковин Великого терору – масових політичних репресій в СРСР та роковин соловецьких розстрілів кінця жовтня – початку листопада 1937 року творчий колектив Міжнародної інформаційної агенції «Vector News» у партнерстві зі ВБФ «Журналістська ініціатива» започаткував акцію «Рік жертв Великого терору». Публікації про трагічні події в період Великого терору 1937–1938 років в СРСР спонукатимуть до роздумів і належних висновків, до чіткого розуміння, з якої «шинелі» вийшла нинішня агресія Кремля. Адже результатом жахливих сталінських репресій 1937–1938 років стали – девальвація цінності людського життя і свободи, зруйнування громадянського суспільства – громадських і політичних організацій, громад, церков, навіть сім'ї. Кожна людина залишалася віч-на-віч із молохом терористичної держави…

Ось чому потрібно показати справжню історію московської, а пізніше російської та радянської імперій. І їхню вічну ненависть до вільного світу і вільної людини, на якій і зросла ця азійська за своєю суттю світоглядно тоталітарна система, що принесла мільйони смертей для всіх поневолених нею народів. Несе і до сьогоднішніх днів, як бачимо на сумній долі голови карельського «Меморіалу», історика Юрія Дмитрієва.

НАША СЛАВА НЕ ВМРЕ, НЕ ПОЛЯЖЕ

ТРУБІЖ. РІКА ВКРАЇНСЬКОЇ ЗВИТЯГИ

Національно-патріотичні сили України разом з ліцеїстами ліцею ім.Богуна вшанували пам'ять загиблих героїв на мітингу, також у с.Воронськів, біля пам'ятного знака-кургану козакам Вороньківської сотні. У суботу, 11 лютого 2017 року, на Київщині патріоти вшанували 98-у річницю безсмертного подвигу героїв Трубежа.

Активісти Конгресу Українських Націоналістів на чолі із заступником Голови партії, капітаном першого рангу, Почесним Головою Спілки Офіцерів України Євгеном Лупаковим, а також представники СОУ, Української Партії, НРУ, ВУТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, ОУН та інших національно-патріотичних організацій взяли участь у меморіальних заходах, що відбулися на Київщині, зокрема, на місці бою (правий берег р.Трубіж), на станції Баришівка. Саме тут, на березі річки Трубіж, яка протікає східними околицями цього невеликого селища – нині райцентру Київської області, на початку лютого 1919 року відбувся той самий кривавий бій проти московсько-більшовицьких загарбників, у якому загинуло понад півтори сотні оборонців рідної землі.

З НАГОДИ 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917–1921 РР.

КОЛИ УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА ІГНОРУЮТЬ... ЧИНОВНИКИ

Порошенку П. О.

Шановний Петре Олексійовичу!

Спілка офіцерів України з першого до останнього дня разом з Вами пройшла Євромайдан. А понад рік тому патріотична громадськість України з великим задоволенням сприйняла появу Вашого Указу від 22.01.2016 р. №17 «Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років». То був дуже своєчасний та актуальний документ! Ознайомившись з ним, активісти низки формувань (передусім СОУ, ВУТ «Просвіта» ім.Т.Шевченка, об'єднання українських козаків, ветеранів, учасників АТО, волонтерів) звернули увагу на декілька важливих моментів. Вони, на наше переконання, мали примусити керівників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування почати робити нарешті те, що впродовж багатьох років добровільно робимо ми – громадські організації – вивчати українську історію, досліджувати маловідомі її сторінки, і в першу чергу ті, що стосуються подій Української революції 1917–1921 років. А також разом з нами вшановувати її учасників та героїв з нагоди пам'ятних дат.

Майже рік громадськість чекала, що влада, яку Указ зобов'язував конкретними справами щоденно демонструвати: вшанування подій та видатних учасників Української революції 1917–1921 років, що для неї є одним із пріоритетних напрямів діяльності (п. 2 Указу), виявить нарешті патріотизм, компетентність, відповідальність, мудрість і рішучість. На жаль, марно ми сподівалися енергійних дій від нинішніх очільників – починаючи від Кабміну й аж до сільських голів. Влада виявляє цілковиту байдужість, невігластво і млявість у питаннях української духовності, культури, історичної пам'яті, вшанування наших героїв. Суспільство пересвідчилося: чиновники всіх рівнів і рангів енергійно діють тільки тоді, коли ними рухають ниці, користолюбні інтереси – прагнення наживи і пожадливості. Але аж ніяк не високі ідеї.

Негативний приклад у зволіканні з виконанням Вашого Указу подав Кабінет Міністрів України. Грубо порушивши термін виконання п.3 Указу, він не утворив Організаційного комітету з підготовки і проведення заходів із відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років та вшанування пам'яті її учасників у місячний термін (п.3. ч.1 Указу). У двомісячний термін Уряд не забезпечив підготовки Переліку найважливіших пам'ятних дат і визначних діячів Української революції 1917–1921 років (п.3. ч.2 Указу), не розробив і не затвердив у тримісячний термін плану заходів на 2017–2021 роки щодо відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років та вшанування пам'яті її учасників (п.3.ч.3 Указу).

Лише 26 жовтня 2016 р., тобто через 9 місяців (а не через три місяці, відповідно до Указу) КМУ нарешті видав два розпорядження: № 775 «Про утворення Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років та вшанування пам'яті її учасників» і №777 «Про затвердження плану заходів з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років та вшанування пам'яті її учасників на період до 2021 року». Через непатріотизм і млявість влади згаяно півроку. Що робила весь цей час армада чиновників на чолі з прем'єром, віце-прем'єрами, міністрами, які справи були для них пріоритетними, як того вимагає Указ, у той час?

Аналогічно діють і владні структури нижчого рангу. Незважаючи на чіткі вимоги Указу Президента і розпорядження КМУ №777 щодо виконання заходів з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років та вшанування пам'яті її учасників, місцева влада в більшості областей ще й досі не почала діяти. Вона нічого не робить для виконання цих актів. Обурює те, що високопосадовці ігнорують норми Указу в частині залучення до виконання його положень представників патріотичної громадськості. Адже в нашому середовищі є дуже багато високоосвічених осіб, які впродовж багатьох років, на відміну від чиновників усіх рівнів, за невеликим винятком – ледачих невігласів з питань української історії та культури, вивчають і досліджують події Української революції 1917–1921 років та вшановують пам'ять її учасників.

Зокрема, СОУ разом з представниками низки інших патріотичних організацій щороку з виїздом на місце події вшановує Героїв Трубежа, героїв Холодного Яру, Героїв Базару – розстріляних більшовиками і похованих у с.Базар, що на Житомирщині, 359 учасників Другого зимового походу армії УНР.

Упродовж останніх 10 років ми докладаємо багато зусиль для поширення інформації про подвиг трьохсот козаків-мешканців Лівобережної Київщини, значна частина з яких загинула на початку лютого 1919 р. у бою проти московсько-більшовицької банди на берегах р.Трубіж (неподалік с.Коржі Баришівського р-ну Київської обл.) – повторення подвигу Героїв Крут, але вже в 1919 р. Адже ціною своїх молодих життів вони на дві доби зупинили наступ ворога на Київ. Завдяки цьому Директорія змогла евакуювати свої установи зі столиці. Провалився намір ворога раптово захопити Київ, заарештувати і знищити українську владу. Зазнали краху плани кремлівських агресорів проголосити на цілий світ, що український народ, піддавшись брехливій більшовицькій пропаганді, зневірився у власній державі, тому не захищає ні столиці, ні своєї влади. Що нібито він з нетерпінням чекає прибуття до Києва маріонеткового «совецкого рабоче-крестянского правітєльства», сформованого з авантюристів, терористів, грабіжників і мародерів. Вважаємо, настав час на державному рівні визнати: учасники лютневого бою на Трубежі – мешканці містечок Борисполя, Воронькова, Баришівки, Березані і багатьох довколишніх сіл – повторили подвиг героїв Крут. Тому заслуговують на те, щоб, як того вимагає Ваш Указ, на місці бою їм було встановлено відповідний пам'ятник-курган, і вже цього року, а їхній подвиг, як і подвиг Героїв Крут, вшановувався на державному рівні.

Коштом громадськості ще 2010 року ми виготовили і встановили, за згодою влади в с.Вороньків, пам'ятний знак-курган на честь козаків Вороньківської сотні (на берегах Трубежа полягло їх понад 70 душ), встановили металевий хрест на могилі вбитого комуністами керівника Героїчного чину – вороньківського отамана Івана Черпака і його побратимів. На місці бою, в лютому 2013 р., встановили та освятили Хрест. На Покрову в 2016 р. виготовили і встановили пам'ятний знак на привокзальному майдані смт Баришівка.

На жаль, влада живе ніби в паралельному світі. Вона не лише нічого не робить для виконання Вашого Указу, але і не бере участі в наших заходах, не вшановує героїв визвольних змагань. Нам ніяк не вдається офіційно залучити до дослідження цього подвигу істориків-науковців, знову працюємо на волонтерських засадах. Доки?!

11 лютого ц.р. ми традиційно вшанували подвиг героїв Трубежа, побували біля пам'ятних знаків у Воронькові і Баришівці. На жаль, і сільська, і районна, і обласна влади проігнорували наші запрошення взяти участь у патріотичних заходах. Ми розцінюємо їхні вчинки не лише як небажання на паритетних засадах співпрацювати з громадськістю задля вшанування борців за незалежність України, підвищення рівня національної свідомості українського суспільства, але як свідомий саботаж у виконанні і Вашого Указу, і розпорядження КМУ №777 «Про затвердження плану заходів з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років та вшанування пам'яті її учасників на період до 2021 року» від 26 жовтня 2016 р., спрямованих також на декомунізацію, дерадянізацію і дерусифікацію України та виховання національно свідомих захисників України.

Вулиці не перейменовані, в музеях портрети ката Леніна – нічого не змінилося за останні 30 років!!! Кого виховують ці артефакти і держслужбовці за державний кошт?

Шановний п. Президенте України!

Патріотична громадськість звертається до Вас, як глави Держави і гаранта Конституції України, з проханням:

– навести порядок у виконавчій владі України в питанні виконання Указів Президента України та розпоряджень КМУ, забезпечити виконання в повному обсязі всіх Ваших указів усіма чиновниками на всій території України;

– зобов'зати відповідні структури виконавчої влади на державному рівні досліджувати та вшановувати Героїв Трубежа.

За дорученням учасників вшанування подвигу Героїв Трубежа
капітан 1 рангу Євген ЛУПАКОВ,
почесний голова Спілки офіцерів України,
народний депутат України ІІ скл.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь,
головний редактор – Марія Базелюк.
Редакційна колегія
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: ФОП Брацюнь С.І.
Філія ГУ по м.Києву та Київській обл.
№ 10026/0195.
АТ «ОЩАДБАНК». МФО 322669
ЕДРПОУ 2305606776
№26003500849590(UAH)

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 10 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9